

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl
nst@nst.dk

12.NOVEMBER 2021

DANMARKS IDRÆTSFORBUNDS BEMÆRKNINGER TIL UDKAST TIL BRUTTOLISTE MED FORSLAG TIL PLACERINGER AF OP TIL TI NATURNATIONALPARKER PÅ STATENS AREALER

Indledende bemærkninger

På baggrund af de udsendte two-pagere for hvert af de 21 områder på bruttolisten samt input fra forbund og klubber har DIF ud fra et ønske om at bidrage til målet om øget biodiversitet udarbejdet lister over områder, hvor det gør henholdsvis mindst og mest ondt på foreningerne,

DIF har modtaget en del henvendelser fra forbund og klubber, der er bekymrede for at tage børn ud i indhegninger, hvor børnene på egen hånd som en del af deres foreningsidræt løbende, cyklende eller ridende uforvarende kan møde store dyr tæt på. Der er både usikkerhed i forhold til det mentale pres, en foreningsleder må imødesee, hvis der tilstøder et barn et uheld (f.eks. ved tilfælde, hvor andre har løse hunde med), og usikkerhed i forhold til det rent juridisk og forsikringsmæssige ansvar.

DIF tager derfor forbehold for lokale foreningers og udøveres reaktion og kan derfor ikke garantere, at der ikke vil komme lokal modstand de steder, vi ellers antager, at det vil gøre mindst ondt på foreningerne.

Som nævnt i tidligere afgivne kommentarer og høringsvar opfordrer DIF til at friholde bynære skove, fordi det er her lokalbefolkningen har deres daglige færdsel, og det er her foreningerne har flest aktiviteter for børn og unge. Jfr. at det i de foreliggende forvaltningsplaner er angivet, at rammerne for tilladelseskrevende aktiviteter kan ændre sig.

Særligt foreninger er afhængige af offentlige arealer, fordi det er her, det er lettest – og oftest gratis – at få tilladelse til aktiviteterne. Derfor opfordrer DIF også til at friholde offentlige skove omgivet af private arealer.

I håb om at sikre så mange børns aktiviteter i foreningsregi som muligt bliver listerne som følger:

Her vil det gøre mindst ondt på foreninger med rekreative aktiviteter:

DIF
DANMARKS IDRÆTSFORBUND

IDRÆTTENS HUS BRØNDBY
STADION 20
2605 BRØNDBY

T: 43 26 26 26
WWW.DIF.DK

SIDE 1 AF 5

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

- Ulvshale Skov
- Kompedal
- Læsø Klitplantage
- Sydlangeland
- Draved Skov og Kongens Mose
- Skagens Odde/Bunken
- Mols Bjerge

DIF peger alene på disse områder, fordi det rekreative liv er mere sparsomt her end i de andre foreslåede områder, enten fordi områderne allerede er indhegnet med græssere, der reelt har sat en stopper for foreningsaktiviteter eller fordi områderne ikke har høj rekreativ værdi for mange i det daglige.

Som nævnt ovenfor kan disse områder dog være vigtige for den lokale idræt. F.eks. skriver Viborg orienteringsklub, som tegnede det første kort over Læsø for 25 år siden, at der med årene er opstået en tradition for, at klubben hvert andet år afvikler et tredages orienteringsstævne i sommerferien. Det fantastiske klitterræn er orienteringsmæssigt meget udfordrende, og stævnet tiltrækker hver gang et stigende antal deltagere - også fra udlandet, som de lokale er meget glade for.

SIDE 2 AF 5

Her vil det gøre så ondt på foreninger med rekreative aktiviteter, at vi forudser stor lokal modstand:

- Tisvilde Hegn
- Bidstrupskovene
- Pamhule Skov og Hindemede
- Svanninge Bakker
- Rold Skov
- Kaløskovene
- Søhøjlandet

Ad Tisvilde Hegn)

I forbindelse med udpegningen af Naturnationalpark Gribskov nævnte DIF, at påvirkningen på idrætslivet vil blive markant større, hvis der oprettes flere naturnationalparker i Nordsjælland med hegning, eksempelvis i Teglstrup Hegn eller i Tisvilde Hegn, og der bør derfor ikke ses på Gribskov eller de andre områder isoleret. Det skal forstås på den måde, at klubbernes velvillighed til at forsøge at leve med det, der er lagt frem for Gribskov, ikke må sættes over styr ved også at hegne de andre steder.

Som nævnt i two-pageren er Tisvilde Hegn meget anvendt til mange forskellige rekreative aktiviteter fra et kæmpe opland og indeholder desuden en af Danmarks mest populære naturlegepladser lige som et naturrum tiltrækker mange natur- og friluftsjakter. Det nævnte mtb-spor er et af Danmarks bedste og mest eftertragtede og har en fast plads i toppen af den officielle top-20, som Politiken

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

kårer hvert år. Sporet bruges til daglig af en lang række foreninger og skoler, som både går, løber og cykler her. Det er skabt i tæt samarbejde med Naturstyrelsen.

Udover de faste poster til orienteringsløb i klubbers og skolars daglige træning egner området sig også til store orienteringskonkurrencer, som vil være svære at placere andre steder.

I Tisvilde er det noteret under skovvandringen, at der allerede er syv arealer med fin græsning og en høj hjortebestand samtidig med, at man faktisk her har 25 % af det samlede antal anmeldte friluftssarrangementer for hele enheden i Nordsjælland. Det ser DIF som et eksempel på et område, hvor værdifuld natur og omfangsrigt friluftsliv beriger befolkningen gnidningsløst.

Ad Bidstrupskovene]

SIDE 3 AF 5

Det hører med til beskrivelsen af områdets historie, at Frederik d. 3 i 1661 skænkede Bidstrupskovene til Københavns kommune "...for Troeskab og tapper Modighed, til ewindelig Egendom saa lenge Werden staar" som tak for byens indsats under Københavns belejring i Svenskerkrigene. I 1994 satte kommunen det til salg og DN, DIF og Friluftsrådet stod sammen om at bevare området som offentlig ejendom med henvisning til det omfattende rekreative liv. De tre organisationer frygtede, at et salg til private ejere ville resultere i begrænset adgang til skovene for især foreningslivet. Det endte med, at staten købte skovene.

DIF finder det klædeligt, at såvel organisationer og stat fortsat arbejder for, at det rekreative foreningsliv kan fortsætte "så længe verden står".

Netop som beskrevet i two-pageren er Bidstrupskovene et af Sjællands mest anvendte områder til rekreative aktiviteter blandt andet på grund af det lange offentlige ejerskab, der giver mulighed for tilladelse til foreningsaktiviteter. Skovene er nemlig omgivet af private områder med mere begrænset adgang. Samtidig er det bynært til Roskilde!

Når der i two-pageren anføres andre statsejede arealer, er det nødvendigt at nævne, at de er en del af samme skovkompleks, så der er ikke tale om alternative arealer til friluftsliv, for de er i brug, og en afgrænsning vil blive opfattet som en halvering af det nu anvendte areal.

Ad Pamhule og Hindemåde]

Området er bynært og fungerer som eneste rekreative område for foreninger med børn fra Haderslev, Marstrup, Hoptrup, Vojens og Hammelev. Som beskrevet i two-pageren findes der ikke andre statsejede arealer i nærheden, hvor friluftssaktiviteter kan finde sted.

Ligeledes beskrevet i two-pageren er her en meget aktiv forening, der i samarbejde med Naturstyrelsen har lagt over 10.000 timers frivilligt arbejde i at udvikle et mtb-spor af høj kvalitet. Det understøtter således en bred vifte af aktiviteter fra små

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

børns første ture i naturen, over omfattende motionscykling til VM i marathon (planlagt til at finde sted i 2022). Børnemedlemstallet har været støt stigende siden sporets anlæggelse, men børne- og ungdomsafdelingen i klubben forudser en lukning, hvis en naturnationalpark vil indebære, at frivillige ledere skal tage børnene med ud i en hegning med store dyr.

Sporet bruges også af løbere af forskellig slags samt vandrere, og der er arbejdet meget med at lede de cyklende rundt i robuste områder og friholde de sårbare områder. Hesterytterne er afhængige af netop denne skov, fordi de tilstødende private arealer ikke tillader ridning.

Ad Svanninge Bakker)

Området ligger bynært til Faaborg og bliver meget brugt af foreninger, skoler og institutioner. Ud over bynærheden hænger dette sammen med, at det meste af Fyn er privatejet, så de få offentlige områder, der er, er essentielle for især foreninger og andre med grupper af børn. Two-pageren beskriver mangfoldigheden af aktiviteterne, og her skal blot nævnes, at den netop gennemførte udvidelse af mtb-sporet er resultatet af et fire år langt projekt kaldet "Bæredygtig mtb i Svanninge Bakker" – et samarbejde mellem foreninger, Faaborg-Midtfyn Kommune, Geopark Det Sydfynske Øhav og Naturstyrelsen. Der er investeret 1,5 mio. kr. samt over et årsværk til projektstyring og mange frivillige timer.

SIDE 4 AF 5

Til sammenligning ligger der øst for området det fondsejede Svanninge Bjerge, hvor forvaltningen har til formål at fremme biodiversitet ved afgræsning og hegning. Her er foreningsaktiviteter ikke velkomne, og fri fladefærd er udelukket.

Dansk Golf Union er opmærksomme på nærheden til golfbanen og forventer, at det gode forhold til Faaborg Golfklub indebærer en grundig dialog om evt. afledte effekter på golfbanen, hvis området udpeges.

Endelig nævner two-pageren, at den statsejede Sollerup Skov, findes i nærheden, og her må DIF nævne, at den for det første er meget lille, og for det andet er i noget større afstand til Faaborg, så den er ikke et reelt alternativ.

Ad Rold Skov)

Som beskrevet i two-pageren er Rold Skov omgivet af private arealer og dermed det eneste tilgængelige natur- og friluftsområde i Himmerland (mellem de to naturnationalparker i Tranum og Fusingø). Der er derfor et mangfoldigt og omfangsrigt rekreativt foreningsliv, og det kuperede terræn gør det særligt egnet til mtb, som derfor tiltrækker både lokale og turister langvejs fra. Her er mange spor af forskellig sværhedsgrad, og mange foreninger fra forskellige idrætter sørger for, at børn, unge og voksne kommer ud i naturen.

Ad Kaløskovene)

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

Området har et højt besøgstal af både lokale og turister (bl.a. til fri teltning), da det dels ligger bynært, dels er eneste statsejede areal, hvor friluftaktiviteter og udbygning af friluftsfaciliteter kan finde sted.

Ad Søhøjlandet)

Området ligger bynært til Silkeborg og er omgivet af en del privatejede arealer, hvorfor det er flittigt brugt til rekreative aktiviteter. De privatejede arealer er ovenikøbet relativt små, hvilket betyder at vores foreninger skal opsøge mange ejere blot for at få tilladelse til at gennemføre et enkelt arrangement. Hvis området udpeges, bliver besøgstykket på de private arealer større, og det vil erfaringsmæssigt udløse flere afslag på ansøgninger.

Vores foreninger udtrykker også en usikkerhed med hensyn til, om området bliver udvidet med Vesterskov, hvor f.eks. Cross Triatlon finder sted.

I den østlige ende af Sønderskoven er der en del cykling, og mtb-ruten "Danmarks Tag", som forbinder sporet i Ry er vigtig for et sammenhængende stiforløb. I Østerskoven finder de traditionsrige mtb-marathonløb sted.

Silkeborg Kommune anses for at være Danmarks outdoor-hovedstad og har allerede investeret mange ressourcer i at skabe de bedst mulige rekreative tilbud for foreninger og turister. Der er stor usikkerhed om, hvorvidt dette kan opretholdes, hvis området kommer til at udgøre en barriere.

Flere løsninger

Afslutningsvis skal DIF gentage medlemmernes ønske om så få hegn som muligt. Det bør derfor overvejes at placere så mange som muligt af de nye naturnationalparker i områder, hvor der kan opnås positive effekter på biodiversiteten uden udsætning af dyr, der kræver opsætning af hegn om naturnationalparken. Det vil helt givet gøre det nemmere at udpege områder uden at skulle imødesee lokale konflikter.

Med venlig hilsen

Dorthe O. Andersen
Konsulent med ansvar for natur og miljø

M: +45 21603078
doa@dif.dk

SIDE 5 AF 5

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

Størrelsen af naturnationalparkerne er afgørende for DN

Pladsmangel er det største problem naturen i Danmark står overfor, og naturnationalparker er sat i verden for at skabe store sammenhængende arealer og for DN er det afgørende, at områderne bliver så store som muligt.

For at kunne opnå en tilnærmelsesvis naturlig dynamik via helårsgræsning med store planteædere i de kommende naturnationalparker, bør der nødvendigvis være tale om større sammenhængende arealer. Danmarks Naturfredningsforenings kan konstatere, at der kun er 8 naturnationalparker fra bruttolisten, som lever op til det minimumsareal, som vi i DN mener bør være udgangspunktet når der udpeges naturnationalparker. DN peger på et minimumsareal på 1000 hektar, hvilket udspringer af anbefaling fra Aarhus Universitet, som mener at et areal på 1000 hektar er en forudsætning for at kunne etablere selvforvaltende naturområder via store planteædere og helårsgræsning.

Da det politisk er besluttet at udlægge 10 nye naturnationalparker og kun 8 lever op til (eller tilnærmelsesvis lever op til) DN's og forskernes størrelseskriterium, mener vi der bør vægtes forslag som kommer så tæt på minimumskravet som muligt og/eller som har udvidelsespotentialer.

Nedenfor følger listen over de områder vi mener lever op til (eller tilnærmelsesvis lever op til): størrelseskriteriet:

- [NNP Hanstholm Vildtreservat](#) (5040 ha)
- [NNP Kompedal](#) (2718 ha)
- [NNP Læsø Klitplantage](#) (1126 ha)
- [NNP Nørlund Plantage & Harrild Hede](#) (2707 ha)
- [NNP Rold Skov Komplekset](#) (1606 ha)
- [NNP Tisvilde Hegn og Melby Overdrev](#) (2021 ha)
- [NNP Vester Thorup](#) (4.500 ha)
- [NNP Skagens Odde/Bunken](#) (923 ha)
- [NNP Husby Plantage](#) (960 ha)
- [NNP Mols Bjerger](#) (775 ha)

DN vil gerne rose den inddragende proces Naturstyrelsen har igangsat med de offentlige vandringer i de områder der er på bruttolisten over mulige naturnationalparker. Vandringerne

er endnu ikke afsluttet og vi er derfor fortsat i dialog internt i DN om hvilke områder vi mener bør anbefales. Vi ser derfor frem til, at der forhåbentlig bliver god tid til drøftelserne af de endelige valg af kommende 10 naturnationalparker og de konkrete udformninger heraf, så vi har mulighed for en grundig inddragelse af vores lokalafdelinger.

Mvh. Maria Gjerding og Rune Engelbreth Larsen, p.v.a. Danmarks Naturfredningsforening

12. november 2021

Sendt til: nst@nst.dk d. 12.11.2021

DGI's bemærkninger til udkast til bruttoliste med de 21 forslag til placeringer af op til ti naturnationalparker og tilhørende vurderinger.

DGI bakker op om naturnationalparker med bedre natur og bedre biodiversitet.

DGI er dog bekymret for negativ indvirkning på mulighederne for adgang og friluftsliv ved indsatsen for øget biodiversitet, særligt på grund af hegning og udsætning af store græssere.

DGI ser det som vigtigt, at hegning og fritgående husdyr ikke vil komme til at begrænse danskerne adgang til et aktivt idræts- og fritidsliv i vores fælles natur.

Naturen er danskernes foretrukne sted at være aktiv

Brugen af naturen til aktiviteter og fællesskaber er vokset markant over de seneste årtier, og naturen er i dag det sted, hvor flest voksne danskere dyrker en eller flere af deres motions- og idrætsaktiviteter¹.

Frivillige idrætsforeninger såvel som selvorganiserede motionsaktiviteter samler danskere i sunde og meningsfulde fællesskaber omkring idrætsaktiviteter i naturen, herunder løbere, orienteringsløbere, gå-hold, vandrefællesskaber, cyklende, ridende m.v. Skovene og naturen bruges desuden til afholdelse af mange idrætsevents på alle niveauer.

Seneste rapport fra Idrættens Analyse Institut viser tydeligt at naturen er voksne danskernes foretrukne rum til idræt og motion.

https://www.idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2021/b454_naturen-er-fortsat-en-populaer-arena-for-motionsaktiviteter/?fbclid=IwAR2hwI0VeMCiW_EiC3ffevdZr14HF2guR40TM2BxIm3VBzRa-JTmIU-II80

Generelle bemærkninger

DGI noterer sig, at de retslige rammer for etablering og forvaltning af naturnationalparker er blevet tilføjet som et selvstændigt kapitel i Naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelsesloven angiver i sin formålsbestemmelse, at loven særligt har flere ligestillede formål:

- at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

DGI finder det positivt, at det netop er disse overordnede formål, der skal indramme etablering og forvaltning af de kommende naturnationalparker.

Offentlighedens adgang til naturnationalparkerne skal sikres og fastholdes. Dette er afgørende for DGI. Det gælder ikke kun de lovmæssige rammer for adgang, men i særdeleshed den reelle adgang.

Barrierer, der sænker befolkningens reelle adgang til naturnationalparkerne bør undgås. Barrierer for den reelle adgang kan være foranstaltninger som manglende sikring og fortsat vedligehold af den rekreative infrastruktur. Det kan være hegn og udsatte husdyr som køer, heste, elge og bison

¹ I "Danskernes Motionsvaner" (IDAN 2016) fremgår det bl.a., at naturen er det mest populære sted at dyrke sine aktiviteter (44 pct. angiver, at de dyrker én eller flere af deres aktiviteter i naturen).

eller indskrænkning i muligheder for organiserede idræts- og friluftslivsaktiviteter og foreningers og eventarrangørers muligheder for at afholde arrangementer i områderne.

Erfaringer med eksisterende hegninger med store græssere viser tydeligt en indskrænkning i offentlighedens reelle adgang, i særdeleshed for det organiserede foreningsliv. Et godt eksempel er Bisonskoven på Bornholm, som besøges af op mod 100.000 turister om året, men den lokale befolkning og ikke mindst det lokale foreningsliv har fået indskrænket deres lovlige og reelle adgang betragteligt i Bisonskoven. Det lokale foreningsliv kan efter Bisonskovens etablering ikke få tilladelser til arrangementer i området, der kan ikke laves foreningsaktiviteter, og befolkningens lovlige adgang i henhold til Naturbeskyttelsesloven er ligeledes reduceret væsentligt, f.eks. er der forbud mod fri fladefærd, og det er ikke tilladt at larme eller at løbe. Sikkerhedsafstand på mindst 100 meter kan nok accepteres i en mindre indhegning, men i de kommende naturnationalparker med hegninger i større skovområder vil det ikke kunne fungere i praksis på grund af manglende oversigt og tiltagende besværet færd i skovbunden når skoven bliver "vildere".

Erfaringer fra både ind- og udland viser samtidig, at hegn og græsning ikke er problemfrit, når der samtidig er et aktivt friluftsliv. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning sammenfatter således: *"Naturpleje med store græssende dyr har dog samtidig vist sig ikke at være helt uproblematisk, specielt ikke når den anvendes i områder, der også er forbundet med rekreative interesser. I Danmark var der i 2017 et dødsfald og flere personskader som følge af uheldige møder mellem kvæg og motionister/hundeluftere².*

I både 2020 og 2021 har vi igen set ulykker med kvæg der har angrebet borgere på Naturstyrelsens arealer, i nogle tilfælde endda med alvorlig livstruende personskade.

Lokale løsninger og friluftsliv

Lokal borgerinddragelse og involvering af lokale aktører og foreninger er essentielt for naturnationalparkenes fremtidige succes. DGI mener klart, at processen med Naturnationalparker går alt for hurtigt. Det er tydeligt, at særligt hegn med store græssere er den knast der skaber modstand. Det er uheldigt for processen, at netop det redskab som organisationer, kommuner, og lokale gerne vil diskutere, nemlig hegning og store græssere, ikke er til diskussion, men allerede er endeligt besluttet på Christiansborg forud for en egentlig inddragelse af organisationer og lokale. Resultatet er, at både kommuner, organisationer og lokale med rette føler at de ikke bliver reelt inddraget. Den fremtidige succes opnås bedst, hvis befolkningens muligheder for god adgang og et rigt friluftsliv understøttes i naturnationalparkerne og der sikres opbakning til gode lokalt forankrede løsninger.

Særligt bynære statsskove er meget vigtige rekreative områder med markant brugertryk. DGI foreslår, at bynære statsskove i udgangspunktet ikke udpeges til naturnationalparker. Statsskovene har væsentligt bedre sikret adgang end private skove, og mulighederne for forenings- og fællesskabsaktiviteter og ikke mindst mulighederne for at få tilladelser til at afholde arrangementer er bedre i statsskovene. Statsskovene er derfor af overordentlig stor betydning for en bred vifte af friluftslivsaktiviteters eksistens, fx cykelløb, løbevents, spejderløb, orienteringsløb, rollespil etc. DGI vil på det kraftigste opfordre til, at foreninger og fællesskaber sikres fortsat mulighed og tilladelser til at afholde arrangementer og events i de kommende naturnationalparker såfremt de etableres på arealer hvor disse essentielle aktiviteter foregår i dag.

Hegn og udsatte dyr

DGI anbefaler en restriktiv tilgang til hegning og udsætning af store græssere i alle naturnationalparkerne. I de tilfælde hvor der udsættes husdyr under hegn, skal der sikres gode og tilgængelige adgangsveje i og til området. Der bør i videst mulige omfang vælges ikke-opsøgende vilde hjemmehørende arter som hjortevildt, ikke bison, elge og husdyr som køer og heste.

Konkrete problematikker vedr. sikkerhed og ansvar for organiseret idræt- og friluftsliv:

- Kan spejderlederen på 15 år medbringe fire yngre spejdere på spejdertur i deres lokale naturnationalpark, når skiltningen anbefaler, at børn skal være ifølge med voksne, og at der

² Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN), Københavns Universitet: 2020. https://static-curis.ku.dk/portal/files/237043761/Notat_Friluftsliv_og_gr_ssende_dyr_web.pdf

anbefales rolig gang uden høje lyde og pludselige bevægelser? Hvis der sker en ulykke mellem udsatte husdyr og spejderne på tur, hvem har så ansvaret? Spejderlederen på 15 år?

- Hvis en pædagog på tur med fx børnehavebørn kommer ud for en ulykke med bissende kvæg, og et eller flere af børnene kommer til skade, er pædagogen så eneansvarlig i situationen? Kan pædagogen blive gjort personligt ansvarlig for at have bragt børnene i den farlige situation?
 - Hvordan skal kommuner agere i forhold til instrukser til lærere, pædagoger, foreningsliv i de nye naturnationalparker, fx blandt udsatte køer og heste, når adgang er på eget ansvar, og ejers anvisninger skal følges? Vi forudser, at kommunerne bliver nødt til at vise rettidig omhu og good governance og indskrænke personale og foreningers muligheder for sikkerhedens skyld, hvilket vil give betydelige begrænsninger i adgang for institutioner og betydelige begrænsninger for foreningsliv, friluftsliv og organiserede aktiviteter.
 - I dag er der store problemer med løse hunde overalt i vores samfund. Kvægs reaktion på hunde i snor og især løse hunde er udløsende faktor ved størstedelen af ulykker med fritgående husdyr på Naturstyrelsens arealer. Eksempelvis ulykken på Helgenæs, hvor en dame i tresserne fik livstruende skader og var indlagt længe på intensiv efter at være blevet trampet ned af naturplejekvæg. Dette problem vil ikke forsvinde med oprettelsen af naturnationalparker og vil være en betydelig risiko for borgere, grupper og det organiserede foreningslivs aktiviteter. Risikoen er, at de uforvarende kommer i farlige situationer fx pga. andre besøgendes løse hunde, eller forkerte opførsel. Eksemplet fra Helgenæs viser tydeligt, at en gåtur med familien hurtigt kan udvikle sig til en livstruende situation, og at ingen i efterspillet vil tage ansvar. Den forulykkede kvinde vurderes af Naturstyrelsens jurister til selv at være en del af skylden for ulykken på trods af at hunden var ført af andre naturgæster. Naturstyrelsen har afvist at kunne holdes erstatningsansvarlig.
 - Naturstyrelsens forslag til de 23 potentielle områder er primært skovområder ofte med dårlig sigtbarhed på grund af bevoksning, løv mv. Den dårlige sigtbarhed vil uvægerligt resultere i pludseligt opståede situationer, hvor besøgende uforvarende fx i løb, eller på cykel vil kunne stå midt i en flok af udsatte husdyr – med farlige situationer til følge.
 - Vil foreningernes børnehold kunne færdes sikkert? Eksempelvis orienteringsløb, hvor børn løber uden voksne? Mountainbikeklubber, hvor børnene fx kører korte runder uden en voksen? Folkeskoleklasser, der nyder idræt i skoven? Baseret på forvaltningsplanerne for de første naturnationalparker er det DGI's vurdering at børns nuværende aktiviteter i områderne vil blive stærkt begrænset.
- **Øvrige bemærkninger**
- DGI undrer sig over, at det under Miljøministeriet eksisterende Adgangsforum ikke på noget tidspunkt har været inddraget eller spurgt til råds i forberedelsen af hverken Natur- og Biodiversitetspakke, naturnationalparkerne eller det relaterede lovforslag. Der har kun været afholdt to møder inden for de seneste mange år: henholdsvis den 5. september 2016 og d. 19. januar 2019. Adgangsforum kunne have kvalificeret forarbejdet til naturnationalparkerne, i særdeleshed arbejdet med adgang og friluftsliv. Forløbet til nu og de præsenterede forvaltningsplaner indikerer at der nu i langt højere grad end tidligere er brug for drøftelser i Adgangsforum.
 - IUCN: DGI anbefaler, at Miljøministeriet ikke søger at få naturnationalparkerne kategoriseret under IUCN-krav. Særlig beskyttelse af truet flora eller fauna bør kunne håndteres in-

den for Naturbeskyttelseslovens § 27. DGI vurderer, at kravene til IUCN's kategori I b potentielt vil medføre store begrænsninger af offentlighedens adgang og store begrænsninger for visse friluftaktiviteter samt en problematisk indskrænkning af infrastruktur til friluftsliv.

Bemærkninger til de 21 forslag til mulige Naturnationalparker

DGI vil på det kraftigste fraråde, at følgende områder bliver udpeget til Naturnationalparker:

1. Tisvilde Hegn
2. Bidstrupskovene
3. Pamhule Skov
4. Svanninge Bakker
5. Rold Skov
6. Søjlandet
7. Teglstrup Hegn

Områderne har særdeles mange aktive rekreative brugere og borgere, som ikke har andre sammenlignelige offentlige skove at tage til i nærheden. Konsekvenserne ved hegn og store græssere i særligt disse områder vil have en stor negativ indflydelse på de lokale foreningers muligheder for et aktivt idræts- og friluftsliv.

Pædagoger, folkeskolelærere, naturvejledere, trænere fra frivillige foreninger, spejderledere og guider har et udvidet ansvar for dem, de tager med ud på tur. Med ansvar følger nødvendigvis et forsigtighedsprincip og vurdering af risiko for den pågældende tur og mulige situationer. Med det in mente, vil de nye naturnationalparker sandsynligvis hegne størstedelen af de organiserede idræts- og friluftslivsaktiviteter ude, da aktiviteterne ikke kan gennemføres under hensyntagen til de gode råd der pt. er udarbejdet for færdsel i indhegninger med store græssere (her henvises til Naturstyrelsens nødvendige sikkerhedsskiltning ved indhegninger med udsatte husdyr).

DGIs Landsdele har været kontaktet og er blevet bedt om at kommentere ift. deres lokal-kendskab. Desværre var tidsfristen for indsendelse af bemærkninger så kort, at det ikke har været muligt for alle Landsdele at indsende rettidigt.

Der er indsendt følgende bemærkninger:

DGI FYN

"Fra ministeriets oversigtsliste over arealer, anses den rekreative udnyttelse af arealerne i Faaborg-Midtfyn Kommune (FMK) for "høj" – og "moderet" på Langeland.

Aktivitetstviften i FMK er bred men omhandler helt centralt MTB, gang/løb – herunder orienteringsløb, naturlegeplads, skiløb, m.v. – området er samtidig et centralt element i FMK's profilering som "Outdoor kommune".

Iflg. lokal kilde på Langeland, er det ligeledes vurderingen at motions- og bevægelsesaktiviteter ikke er stærkt udfordret. Det angives at området, ud over at være græsningsareal for vildheste, især anvendes til kystaktiviteter – overvejende lystfiskeri. Hot-spots for idræt og motion og outdoor udfoldes på de kanter især i områderne mod nord, omkring Bagenkop og Ristinge. Igen har vi som i FMK såvel projekter som aktiviteter i samarbejde med medlemsforeninger i de to sidstnævnte lokaliteter.

DGI Midt-og Vestsjælland

- Hvilke aktiviteter har I, i jeres Landsdelsforeninger i de udpegede områder på bruttolisten?
 - MTB, løb
- Hvilke foreninger eller faciliteter kender I til i de pågældende områder?
 - Foreninger: MTB foreninger og Løbeforeninger.
 - Faciliteter: MTB spor, Løbestier
- Hvilke arrangementer, stævner, løb eller foreningsaktiviteter finder sted i dag i de pågældende områder?
 - MTB løb, Løbeevents/crossløb
- Er der andre lokale problematikker i forhold til ændret formål og brug af de udpegede områder som I kan se?
 - Andelen af offentlig skov er meget begrænset i vores geografi, så det vil være ekstra sårbart at mindske tilgængeligheden for udfoldelse af aktiviteter i Bidstrupskovene.

Særlige bekymringer fra den lokale mountainbike og sporbyggerforening i Bidstrupskovene:

Den lokale cykelklub MUDnRACE sidder med en række bekymringer omkring NNP, og kan netop se, at der bliver foreslået en mulig NNP i Bistrupskovene. Vi har meget lidt stats- og kommunal skov i vores landsdel, og derved vil en eventuel NNP kunne ramme os hårdt. Bekymringerne bliver ikke mindre af at den lokale klub ikke kan få svar på en række spørgsmål som vedrører MTB-rytterne som dyrker sin idræt i en eventuel kommende NNP.

Spørgsmål fra foreningen:

1. MUDnRACE, den lokale MTB-forening ved Bistrupskovene står for alt sporarbejdet. Hvordan vil de være stillet, hvis skoven bliver udvalgt til en NNP? Vil de kunne omlægge sporet, som et sporlaug til tider er nødt til? Vil de forsat kunne gøre brug af maskiner (fx minigraver) til sporbyggerdage? Vil man forsat kunne bruge materialer til sporarbejdet, som ikke er 100 procent naturlige i Bistrupskovene? Helt konkret ved jeg, at de benytter granitskærver til at forstærke sporet med, som de graver ned. Vil dette blive ulovligt?
2. Vil de forsat kunne afholde MTB Løb inden for indhegningen? Vi har for nyligt lige afholdt DGI MTB Cup med stor succes i netop bistrupskovene.
3. Vil det være forsvarligt og ikke mindst sikkert at lave B/U træning inden for indhegningen? Hvis der skulle ske ulykker med de store græssere, hvem vil så have ansvaret? Er det træneren, klubben eller forældrene? Roskilde Mountainbike Klub har en stor og velfungerende B/U afdeling, og de træner fast i Bistrupskovene.
4. Hvordan vil man som MTBer skulle køre i en NNP? Vil det være forbudt at lave hurtige bevægelser eller at larme?

5. Findes der nogle erfaringer om, at store klovdyr kan gøre skade på et MTB Spor? Hvis ja, hvilke?

DGI Sønderjylland:

DGI Sønderjylland er i tæt dialog med lokale foreninger vedr. Pamhule Skov. Holdningen fra en koalition af foreninger der er afhængige af Pamhule Skov til deres aktiviteter, er samlet i nedenstående brev:

"Indhegning af naturen - Det bliver også et nej tak herfra!

Kære Miljøminister Lea Wermelin, Sundhedsminister Magnus Heunicke, Naturstyrelsen Sønderjylland og Haderslev Byråd.

Vi er en del foreninger med lokale frivillige og lokale borgere, som er meget bekymrede for vores skov i Pamhule. Den er livsnerve og centrum for det, vi elsker mest, nemlig vores aktive fritid, hvor vi går ture, løber, cykler, rider, lærer, leger og meget andet i skoven.

Hver uge, året rundt får vi et utal af børn, unge og voksne med ud i naturen for at dyrke motion. Ud over at styrke folkesundheden udvikler vi også robuste fællesskaber, som ingen af os kan være foruden.

Vi er bange for, at de fællesskaber smuldrer for os, hvis Haderslev byråd anbefaler og Miljøministeriet indfører en Naturnationalpark i Pamhule Skov.

De steder, hvor man allerede arbejder med Naturnationalparker, ved vi, at det lukker for udvikling af friluftsliv og særligt faciliteter som fx mountainbikespor. Friluftslivet kommer altid i anden række. Det kan i fremtiden være for farligt at dyrke sin sport eller opholde sig i skoven med børn, da man ikke kan lade dem være uden opsyn i få minutter på grund af store dyr og problemer i forhold til sikkerhed og ansvar i folde med store græssere. Det vil også betyde, at skoven evt. vil være lukket i perioder, så man ikke kan nyde naturen eller dyrke sin sport året rundt.

Naturnationalparker forudser vi vil afholde foreninger helt fra muligheden at afholde events som løb og stævner. Samtidig er det dyrt både for kommunen og foreningerne, når de store dyr slider på og måske ødelægger skovveje, stier og mountainbikespor. Vi har igennem flere år i et godt samarbejde med Naturstyrelsen tilgodeset, at vi kunne være i skoven allesammen. Dette i høj grad i hensyntagen til naturen.

Både Naturstyrelsen Sønderjylland og Haderslev Byråd siger, at I vil det aktive fritidsliv. Vi repræsenterer foreninger, der stortrives og får en masse mennesker i alle aldre op af sofaen, væk fra skærmene og ud i naturen og fællesskabet.

Hvis I indfører eller bakker op om store græssende dyr i et område, hvor der derefter ikke må ændres det mindste på tilstanden, så der ikke kan holdes events eller udvikles på de faciliteter, vi har bygget op gennem mange år, så lukker I samtidig ned for en hel masse menneskers brug af skoven.

I Pamhule har vi ikke mulighed for at flytte andre steder hen, fordi der ikke findes lignende skov i nærheden. Vi frygter, at vi må opgive vores passion, fordi det simpelthen bliver for svært at dyrke den.

Vi tror på, at der er plads til os alle i skoven - både natur og mennesker. Vi har brug for, at I sort på hvidt fortæller os, at vi også kan være i Pamhule i mange år fremover, hvis vi skal bevare gejsten i vores arbejde med at styrke sundheden og fællesskabet i befolkningen.

På vegne af
DGI Sønderjylland
Dansk Rideforbund
Dansk Islandshesteforening
Danmarks Cykle Union
Fodslaw Haderslev
Haderslev Motion
Haderslev Idrætsforening
Hammelev Sogn Ungdomsforening
Hjerteforeningen
Haderslev Triathlon 2000

Team Meins RUNning
Haderslev Idrætssamvirke
Børnehuset Chilli - forældrebestyrelsen
Marstrup Beboerforening
Borgerforeningen for Høptrup og Omegn
Høptrup Marstrup Idrætsforening herunder
HMIF Mountainbike, Funsters og Ung MTB
Signe Marie Plenge, Formand for HMIF Mountainbike"

DGI Storstrømmen:

Her er svar vedr. Ulvshale Skov på Møn.

- Hvilke aktiviteter har I i jeres Landsdelsforeninger i de udpegede områder på bruttolisten? DGI Storstrømmen afholder årligt i samarbejde med en lokal forening motionsløb i området. Derudover afholder vi ca. et par gange årligt en guidet tur med fokus på natur, kultur, svampetur eller lignende.
- Hvilke foreninger eller faciliteter kender I til i de pågældende områder? Der er ingen lokale idrætsforeninger lige i nærområdet. Men flere foreninger fra Stege (7-8 km derfra) bruger ofte området til deres foreningsaktiviteter. Det gælder både Møns Løbe – og Motionsklub og sandsynligvis også spejdergrupper m.fl. Af faciliteter eller mødesteder er der primært tre steder vil jeg mene: 1) campingpladsen, 2) Ulvshale Naturcenter og p-pladsen lige inden broen til Nyord.
- Hvilke arrangementer, stævner, løb eller foreningsaktiviteter finder sted i dag i de pågældende områder? Udover ovenstående aktiviteter kender jeg til et enkelt andet årligt tilbagevendende motionsløb samt mere løst ad hoc brug til f.eks. orienteringsløb osv.
- Er der andre lokale problematikker i forhold til ændret formål og brug af de udpegede områder som I kan se? Der er et stort sommerhusområde lige ved Ulvshale, og stranden er vel nok Møns mest besøgte badestrand. Jeg er ikke bekendt med institutioner, der regelmæssigt bruger området.

DGI Østjylland

Hvilke aktiviteter har I i jeres Landsdelsforeninger i de udpegede områder på bruttolisten?

- Vandring, løb og MTB. Baseret på "heat data" fra motionsapps er der ganske stor aktivitet af cyklende og løbende i Mols Bjerge.
- Natureventyr har lavet ruter netop ved Kalø

Hvilke foreninger eller faciliteter kender I til i de pågældende områder?

- Svært at se på kortet hvordan området er afgrænset. Jeg har primært kendskab til de "blå foreninger" som ikke er påvirket.
- Jeg ved dog at mange løbeklubber og enkelte cykelklubber anvender området til deres træning. Derudover er der rigtig mange familier og særligt fra Aarhus der besøger dette naturområde.

Hvilke arrangementer, stævner, løb eller foreningsaktiviteter finder sted i dag i de pågældende områder?

- Puls 8410 laver hvert år Kaløbet i området. Derudover laver de også nogle af deres træninger i området.

Er der andre lokale problematikker i forhold til ændret formål og brug af de udpegede områder som I kan se?

- Vil være særlig opmærksom på området omkring Kalø. Her kommer rigtig mange mennesker som bruger skovene. Særligt også "naturuvante" som er nye i naturen. Der har indtil nu være flere problematikker med indhegning i Nationalparken og kunne godt frygte at dette kunne blive det samme her.

DGI Nordjylland

DGI Nordjyllands bemærkninger til udkast til bruttoliste med de 21 forslag til placeringer af op til ti naturnationalparker og tilhørende vurderinger.

DGI bakker op om at styrke natur og biodiversitet.

DGI er dog bekymret for negativ indvirkning på mulighederne for adgang, idræts- og friluftsliv ved indsatsen for øget biodiversitet, særligt på grund af hegning og udsætning af store græssere.

DGI ser det som vigtigt, at hegning og fritgående husdyr ikke vil komme til at begrænse danskerne adgang til et aktivt idræts- og fritidsliv i vores fælles natur.

Offentlighedens reelle adgang til de kommende Naturnationalparker skal sikres og fastholdes. Dette er afgørende for DGI. Det gælder ikke kun de lovmæssige rammer for adgang, men i særdeleshed den reelle adgang.

Barrierer, der sænker befolkningens reelle adgang til naturnationalparkerne, som hegn og udsatte husdyr som køer, heste, elge og bison bør undgås. Erfaringer med eksisterende hegninger med store græssere viser tydeligt en indskrænkning i offentlighedens reelle adgang, i særdeleshed for det organiserede foreningsliv, særligt når man kigger på de vedtagne forvaltningsplaner for naturnationalparkerne Fussingø og Grib Skov.

Uagtet at intentionerne har været fri og uhindret adgang, viser de første erfaringer altså nu, at eksempelvis mountainbikespor er uforeneligt med naturnationalparker. Det er derfor tid at stoppe op, gøre status over erfaringerne, og revurdere den videre udrulning.

Lokale løsninger og friluftsliv

Lokal borgerinddragelse og involvering af lokale aktører og foreninger er essentielt for naturnationalparkenes fremtidige succes. DGI mener klart, at processen med Naturnationalparker går alt for hurtigt. Det er tydeligt, at særligt hegn med store græssere er den knast der skaber modstand. Det er uheldigt for processen, at netop det redskab som organisationer, kommuner, og lokale gerne vil diskutere, nemlig hegning og store græssere, ikke er til diskussion, men allerede er endeligt besluttet forud for en egentlig inddragelse af organisationer og lokale. Resultatet er, at både kommuner, organisationer og lokale med rette føler at de ikke bliver reelt inddraget.

Særligt statsskove med et stort opland, som Rold Skov er meget vigtige rekreative områder med markant brugertryk. DGI foreslår, at Rold Skov ikke udpeges til naturnationalpark. Rold skov har som statsskov væsentligt bedre sikret adgang end private skove, og mulighederne for forenings- og fællesskabsaktiviteter og ikke mindst er mulighederne for at få tilladelser til at afholde arrangementer bedre. Statsskovene er derfor af overordentlig stor betydning for en bred vifte af friluftsskativiteters eksistens, fx cykelløb, løbeevents, spejderløb, orienteringsløb, rollespil etc. DGI vil på det kraftigste opfordre til, at foreninger og fællesskaber sikres fortsat mulighed og tilladelser til at afholde arrangementer og events i de kommende naturnationalparker såfremt de etableres på arealer hvor disse essentielle aktiviteter foregår i dag.

Indskrænkning i muligheder for organiserede idræts- og friluftslivsaktiviteter og foreningers og eventarrangørers muligheder for at afholde arrangementer i Rold Skov er uacceptabelt og Rold Skov bør ikke udpeges til Naturnationalpark.

Peter Otte Yde Thomsen
Formand DGI Nordjylland

Fra DGI Nordjyllands område er der kommet yderligere bemærkninger fra en sammen slutning af foreninger, Friluftsvetværket Rold Skov

Input til DGI

Friluftsvetværket Rold Skov

Rold Skov og Rebild Bakkers betydning for det aktive friluftsliv

Friluftsvetværket Rold Skov

Friluftsvetværket Rold Skov er en uformel sammenslutning for alle foreninger og brugergrupper, som udøver deres friluftsskativiteter i Rold Skov.

Netværket omfatter pt 32 foreninger og brugergrupper (samlet liste i Bilag 1)

Netværket har i dette input alene fokus på rammerne for det aktive friluftsliv i Rold Skov, som er meget mangfoldigt og udviklet over mange år.

Geografisk betydning

Rold Skov er det eneste større offentlige naturområde i hele Himmerland og Vendsyssel, som ikke er omfattet af adgangsbegrænsninger. Bilag 2 viser adgangen til offentlige skove i Himmerland og det sydlige Vendsyssel.

Rold Skov har derfor afgørende betydning for mere end 300.000 menneskers muligheder for at dyrke et aktivt friluftsliv i deres hverdag.

Dette kommer bl.a. til udtryk ved, at friluftsforeningerne rekrutterer deres medlemmer fra et stort geografisk område.

Dertil kommer de mange gæster og selvorganiserede brugergrupper fra hele Danmark, der besøger området. Naturstyrelsen Himmerland har opgjort besøgstallet alene for Rebild Bakker, St. Øksø og MTB-sporene til knap 600.000 årlige besøg. Bemærk, dette er alene det antal, som passerer de tre opsatte tællere. Det reelle antal årligt besøgende er derfor markant højere.

Rold Skov og Rebild Bakker rummer derudover også nogle unikke landskabs- og terrænmæssige kvaliteter for det aktive friluftsliv, som betyder at en række aktiviteter ikke blot kan flyttes til en anden placering, uden at miste stor værdi. Dette gælder særligt Rebild Bakker og Stendalen, med de store højdeforskelle.

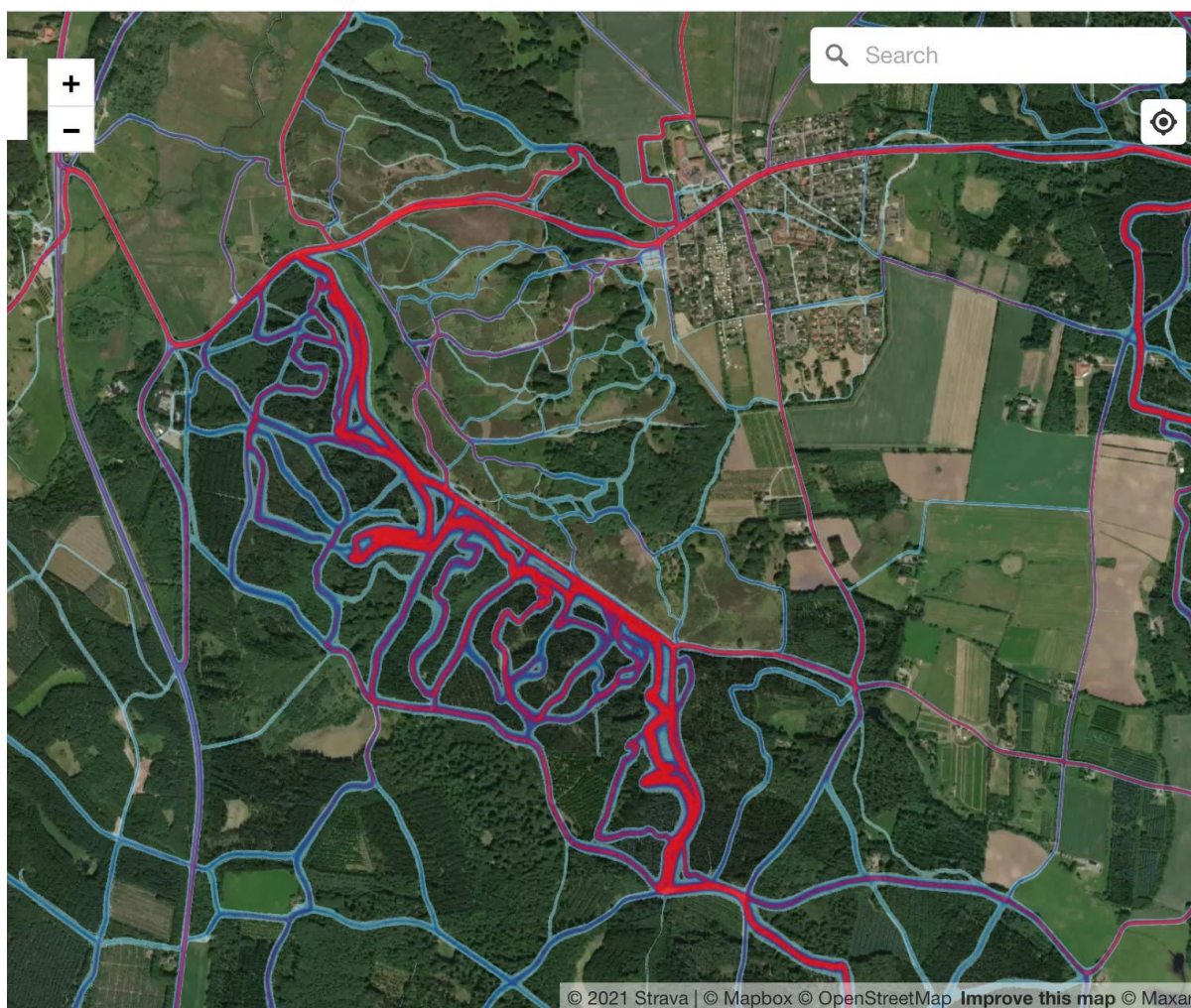
Forslaget til udpegnings af NNP i Rold Skov omfatter 70% af den offentligt ejede del af Rold Skov. De resterende 30% er gennemskåret af veje, jernbane og Skørping by. Disse små og fragmenterede områder er desuden allerede godt udnyttede med økobaser, hundeskov, MTB teknikbane, MTB-spor, Skiløjper mv.

Det er derfor fuldstændigt urealistisk, at den tilbageværende del af statsskoven, kan anvendes som kompenserende arealer for de aktiviteter og brugere som fortrænges fra NNP-området.

Mod syd omfatter den foreslåede udpegnings desuden hele Statens areal, helt ind til bygrænsen i Arden, hvilket vil efterlade friluftslivet i Arden uden nogen adgang til offentlig skov udenfor NNP'en.

Friluftslivets størrelse

Det aktive friluftsliv fylder rigtig meget i Rold Skov og Rebild Bakker. Kortet herunder viser en omfattende brug af dele af Rold Skov og Rebild Bakker, som tænkes inddraget til NNP, baseret på data indsamlet med aktivitetsappen Strava for gående, løbende og cyklende gæster.

De omkringliggende lokalsamfunds identitet og foreningsliv er således i høj grad bygget op omkring det særlige landskab og mulighederne for et aktivt friluftsliv.

Dette kan bl.a. direkte aflæses ved, at Rebild Kommune i dag har landets højeste foreningsdeltagelse i de ca. 130 registrerede foreninger.

Det lokale friluftsliv og brugergrupper tæller bl.a.:

5 MTB-klubber + et stort antal MTB-fællesskaber,

3 spejdergrupper,

3 rideforeninger + flere ridefællesskaber

1 hundeklub,

1 orienteringsklub

1 skiklub mv.

Dertil kommer de mange brugere, som kommer til området på egen hånd og benytter friluftslivets faciliteter

Friluftslivets faciliteter

Et langvarigt og fremragende samarbejde mellem Naturstyrelsen og foreningslivet om udvikling af faciliteter til det aktive friluftsliv, har desuden skabt nogle af landets bedste faciliteter for friluftslivet, herunder særligt nogle af Danmarks absolut bedste og største MTB-spor, Danmarks eneste reelle Down Hill MTB-bane, Danmarks eneste dedikerede skiløjpe, regionens vigtigste skovområde for ridning og Nordjyllands største område, hvor hundetræning kan foregå i skov.

I den forbindelse har områdets store og sammenhængende størrelse stor betydning. I samarbejde med Naturstyrelsen Himmerland, og med respekt for sårbar natur og behov for stillezoner, er det lykkedes at finde plads til, at de fleste aktiviteter kan have egne spor, stier mv.

Friluftslivet i Rold Skov er derfor fri for de konflikter mellem forskellige brugergrupper, som man desværre oplever mange andre steder.

Friluftslivets aktiviteter

Foreninger og brugergrupper arrangerer og afholder med udgangspunkt i de fantastiske rammer i Rold Skov og Rebild Bakker et utal af større og mindre løb, stævner, kurser, sociale arrangementer mv. for deltagere fra hele landet.

I 2019 blev der således givet skovtilladelse til 462 friluftslivsaktiviteter (Se Bilag 3). Det omfatter bl.a. hundetræning, små og store MTB-løb, spejderaktiviteter, motionsløb, orienteringsløb, rollespil, Hestens dag, trailløb mv.

Disse mange aktiviteter er ikke blot et tilbud til klubbernes egne medlemmer, men er med til at give mange tusinde mennesker aktive oplevelser i naturen, og har stor betydning for at de enkelte friluftslivsidrætter og aktiviteter opretholdes på nationalt plan. Der bliver på landsplan færre og færre områder hvor man kan få lov at arrangere orienteringsløb, MTB-løb, ridefællesskaber mv.

Rold Skov har således betydning for såvel folkesundhed, livskvalitet og meningsfulde fællesskaber generelt i Himmerland, samt for udvikling og opretholdelse af flere friluftslivsidrætter og aktiviteter på nationalt plan.

Friluftslivets udfordringer og bekymringer ved udpegning af NNP

Det aktive friluftslivet er i lovgrundlaget for NNP'erne ikke på nogen måde er sikret selvstændige rettigheder til opretholdelse og udvikling af aktiviteter indenfor NNP-området eller i kraft af en forpligtelse til at anviser kompensierende arealer og tiltag.

Dette vækker naturligvis en stærk bekymring for, at det aktive friluftsliv med tiden helt kan fortrænges fra en NNP i Rold Skov, under henvisning til græssende dyr og forbedrede naturkvaliteter. Derudover har Friluftslivnetværket en række helt konkrete bekymringer, som vi mener bør afklares, inden en evt. udpegning:

- **Kompenserende arealer**

En række aktiviteter vil allerede ved etablering af en NNP være udfordrede, det gælder særligt hundetræning, ridning og MTB. Disse aktiviteter er sjældent velkomne i private skove. Der er derfor behov for, at der allerede i forbindelse med udpegning af en NNP anvises kompensierende arealer. I og omkring Rold Skov findes der ikke arealer der kan kompensere for tabet ved en evt. NNP uden at mange brugergrupper skal presses ind på et lille område, hvilket vil medføre flere konflikter mellem brugergrupperne..

- **Store arrangementer**

De store arrangementer er fundamentet under foreningernes økonomi, og dermed muligheder for at opretholde det vigtige ungdoms- og breddearbejde.

De store motions- og eliteløb og stævner har desuden betydning for særligt friluftslivets idrætter på nationalt plan.

Og endelig bidrager de til kendskab og opmærksomhed på de enkelte friluftslivsaktiviteter – og dermed rekruttering af medlemmer, er identitetsskabende for hele området, og bidrager til erhverv og bosætning.

Det er derfor af afgørende betydning for foreningslivet og lokalsamfundene, at der fortsat kan afholdes store arrangementer i Rold Skov og Rebild Bakker.

- **Friluftsliv og store græssere (kvæg og heste)**

Der er en række problematiske aspekter ved en kombination af aktivt friluftsliv og store græssere. Først og fremmest skaber det utryghed hos brugerne, og vil dermed alene af den grund kunne begrænse aktiviteten i området.

Kvæg og heste er desuden uforenelige med hundetræning, og problematiske i kombination med ridning, og vil betyde at nogle af de friluftslivsaktiviteter, der har sværest ved at få arealer til deres aktiviteter andre steder, fortrænges.

MTB-sporten er i Nordjylland flere steder vant til at dele spor med store græssere. Derfor er udfordringerne på dette område kendte:

Dels er det en velunderbygget erfaring, at de etablerede spor ødelægges, i de områder hvor der allerede går kvæg. Dette er særligt problematisk, hvis spor og faciliteter ikke må udbygges eller forstærkes, som det fx er muligt i Kongshøj.

Derudover er det en sikkerhedsudfordring på spor, hvor der køres med høj fart, er begrænset oversigt, og som bruges som konkurrencespor.

På spor som primært bruges til turkørsel, eller stier som deles med vandrere og andre brugere, er dette et mindre problem, da farten i forvejen holdes nede – som det fx er tilfældet i de hegnede områder i Mols Bjerge.

Dertil kommer, spørgsmålet om ansvar i forbindelse med ulykker, hvor trænere, spejderledere mv. der færdes med børn og unge i områder med udsatte græssere, ifalder ansvar for deltagerne.

Hvis ikke denne ansvarsproblematik ændres, vil det kunne forhindre foreningerne i at udføre det store og vigtige børne- og ungdomsarbejde, som foregår i dag.

- **Hegn og passager**

Hvis området skal hegnes, er det af stor betydning for det aktive friluftsliv, at der etableres passager ind og ud af hegnet, som passer til de forskellige krydsende spor og stier.

Dette gælder særligt rideruter, skiløjper og MTB-spor, hvor fx klaplåger og færste ikke er mulige eller egnede.

Derudover bør hegnet være så lavt, at det alle steder kan passeres af orienteringsløbere, terrænløbere, vandrere og andre, som bevæger sig på tværs i landskabet.

Konklusion

Friluftslivnetværket Rold Skov, mener på baggrund af friluftslivets store betydning i Rold Skov og Rebild Bakker, de manglende muligheder for at anvise kompenserende arealer, det aktive friluftslivs disharmoni med store græssere, samt de store usikkerheder om, hvilke friluftslivsaktiviteter der kan fortsættes inden for NNP-konceptet, at det vil være u hensigtsmæssigt at udpege Rold Skov.

Det Grønne Råd i Rebild Kommune har udarbejdet et forslag til et alternativt område i og omkring Rold Skov, som ikke vil have samme negative indflydelse på friluftslivet som den foreslåede NNP. Friluftslivnetværket Rold Skov v opfordrer derfor Naturstyrelsen til at samarbejde med det Grønne Råd om at realisere dette forslag, således der kommer mere natur OG det omfattende aktive friluftsliv kan fastholdes i Rold Skov

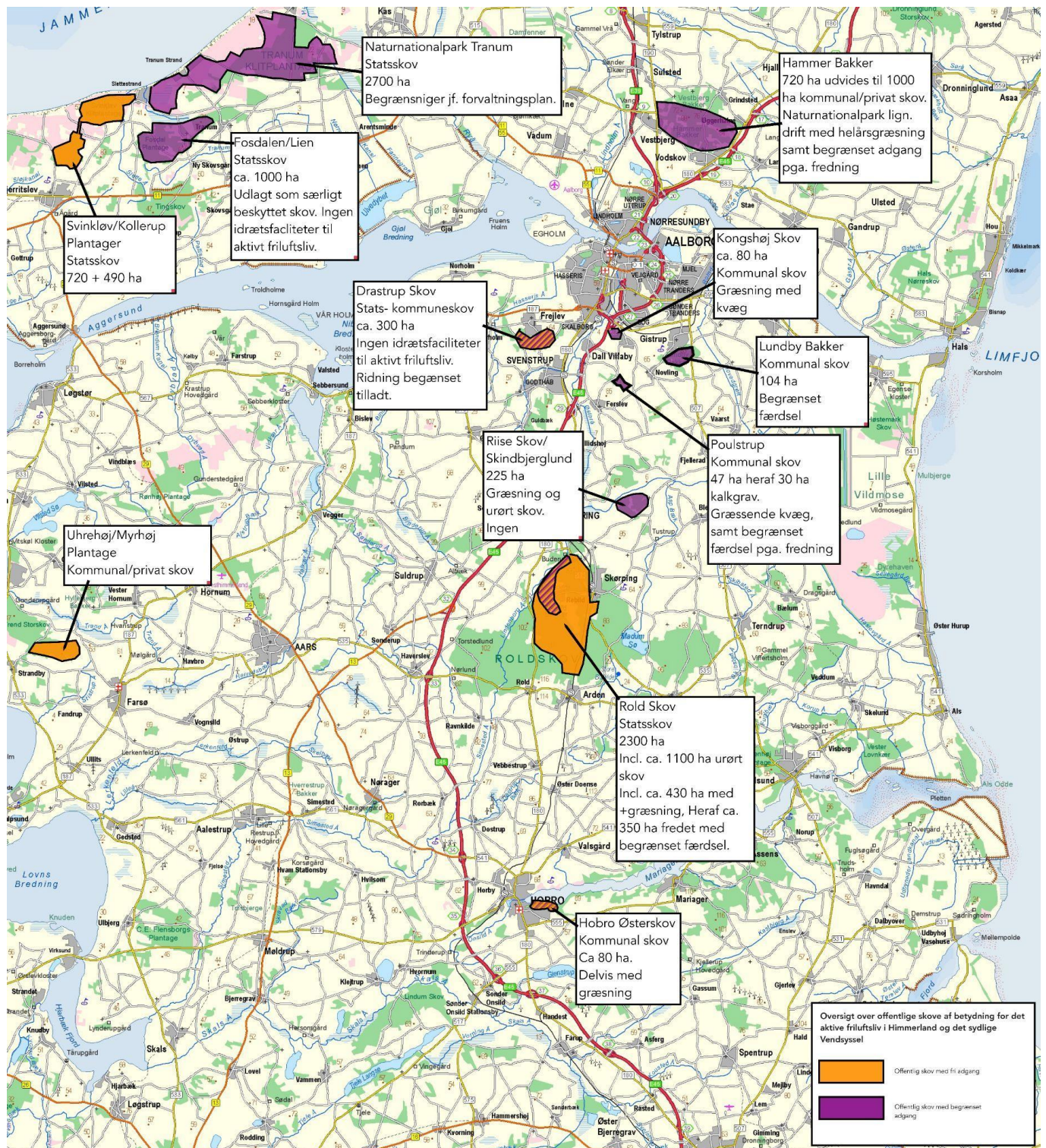
Besøg Friluftslivnetværket Rold Skov på Facebook her:

Bilag 1: Foreninger og brugergrupper i Netværket Friluftsliv Rold Skov

Arden Fællesråd
Arden Sportsrideklub (ASR)
Skørping Rideklub
Rebild Bakker MTB
Runners DK/Sportsuniverse
Rold Skov Orienteringsklub
Skovløberne
Rold Skov Gruppe, De Gule Spejdere i Danmark
Rold Skov Heste Laug
Rold Skov Sporlaug
Rold Skov Cykel Shop (RSCS Cycling)
Televom cykelklub
Smartcykler.dk
DDS - Rold Skov Division
Outdoor - Nord
Aarestrup Gymnastik og Idrætsforening
Søens Folk, St. Økssø
Marianne Kørpke - arbejds- og livsmentor
Islandshesteforeningen Isafold
Aarestrup Spejder
Støvring Motionscykelklub
Aalborg Orienteringsklub
Rold Skov Skiklub
Aarestrup Rideklub
Hestefolket Himmerland
Rold DH MTB-spor
Rold Skov MTB
Rebild Efterskole - Sport og Adventure
Danmarks Civile Hundeførerforening
Skørping Idrætscenter
Reden 5 Aalborg
Jens Bang division

Bilag 2: Oversigt over offentlige skove i Himmerland og den sydlige del af Vendsyssel

Bilag 3: Arrangementer og anmeldte deltagerere i Rold Skov 2017-2019

2020 tal er udeladt pga. Covid-19 epidemien.

År	Antal arrangementer			Antal anmeldte deltagere		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Dagorienteringsløb	48	61	72	3075	3400	4195
Hundetræning	74	143	169	661	1625	1786
Kørsel med vogn (hund/hest)	13			92		
Lejrslagning	111	86	106	3968	2469	3185
March	4		1	610		8
Militærøvelse	26	7	8	2343	770	407
Motionsløb	17	21	22	6650	6881	9976
MTB/cykling (ikke konkurrence)	6	6	4	1310	790	310
MTB/cykling (konkurrence)	10	14	13	2100	2620	1650
Natorienteringsløb	10	14	8	430	755	340
Ridning	3	5	2	300	370	220
Rollespil	1			150		
Skovtur	5	3	4	600	210	190
Træklatring	3	4	4	80	208	152

Øvrige	46	32	49		5130	3327	8274
I alt	377	396	462		27499	23425	30693

Mvh

Thomas Larsen Schmidt, konsulent, Idrættens Arenaer, DGI

Dansk Orienterings-Forbunds bemærkninger til udkast til bruttoliste med de 21 forslag til placering af op mod ti naturnationalparker

Overordnet kommentar

Der er endnu ikke gået et år siden, loven om naturnationalparker blev fremsat. Det er ikke mere end ½ år siden, at forvaltningsplanerne for de to først udpegede, Fussingø og Gribskov, var i høring og det er blot 2 måneder siden, at de endelige forvaltningsplaner er faldet på plads. Der er derfor ingen konkret erfaring med, hvordan driften af naturnationalparkerne vil påvirke friluftslivet, herunder idrætten. Ikke desto mindre har man allerede udpeget 3 naturnationalparker mere og er i proces med at udpege endnu op til 10.

I pressen har vi set byråd og borgmestre kritisere forløbet, og borgmester Ulla Vestergaard (S) i Thisted Kommune har med sit åbne brev (<https://www.limfjordupdate.dk/aabent-brev-til-miljoeminister-lea-wermelin-og-miljoeministeriet>) italesat problematikken om at forsøge at få det igennem på blot et par måneder. En proces, som for Nationalpark Thy skete over 4 år, for at få befolkningen inddraget.

Vi vil derfor gerne beklage, at der ikke er afsat mere tid til at få erfaringer med naturnationalparkerne, før endnu flere udpeges.

Dansk Orienterings-Forbund henstiller til at man afventer erfaringerne med de allerede udpegede – både mht. udviklingen af biodiversitet og mht. forvaltningen af friluftsliv- og idrætslivet – før de kommende op til 10 naturnationalparker udpeges.

Manglende respons og hensyn

Da der ikke er nogle konkrete erfaringer at holde sig til, kan vi kun forholde os til teksterne i de to eksisterende forvaltningsplaner mht. konsekvenserne af de foreslåede 21 områder vil have for orienteringssporten. I høringsnoterne til disse har der ikke været nogen indikation af, om de bekymringer mht. adgangs begrænsning, vi skrev i vores høringssvar, var reelle eller ej, og de adresserer end ikke afholdelsen af stævner. Derfor må vi stadig anse vores bekymringer som gældende.

Da endvidere den foreslåede udlægning af stillezoner i Gribskov vil have som konsekvens, at naturnationalparken ikke vil være velegnet til orienteringsløb i større omfang, og der i forbindelse med naturvandringene og i andre sammenhænge er blevet givet udtryk for, at stævner ikke vil være en mulighed i naturnationalparkerne, så anser vi for nærværende eksistensen af disse som værende en væsentlig hindring for orienteringssporten. Ovenstående holdning forstærkes af, at der overordnet set tilsyneladende ikke har været taget hensyn til friluftslivet i udvælgelsen. Dels er friluftslivet - set med orienteringsmæssige øjne - endnu engang reduceret til et spørgsmål om anlæg og stier. Dels indgår vurderingen af friluftslivet ikke i hverken anden eller tredje fase af udvælgelsen. Endelig kan man af bruttolisten¹ se, at hhv. 13 og 7 af de 20 foreslåede områder til naturnationalpark har værdien hhv. "Høj" og "Moderat" i rekreativ udnyttelse. Ingen har "Lav". Det er 2/3 af alle områderne, der har en høj rekreativ udnyttelse! For de fravalgte områder er tallene 17/15/11 svarende til 40%/35%/25%. De udvalgte områder er generelt altså meget brugte til friluftsliv, også mere end de fravalgte. Friluftslivet indgår heller ikke som en parameter på faktaarket for processen. Derfor virker hensyn til friluftslivet ikke til reelt at have været i spil.

Forvaltning med udgangspunkt i naturbeskyttelsesloven

Adgangen til etableringen af naturnationalparker ligger forankret i naturbeskyttelsesloven, og det er denne, der ved den politiske proces har skabt muligheden for etableringen af eventuelle naturnationalparker. Derfor er det afgørende at gøre opmærksom på den forudsætning, det skaber, og det vi derfor lægger til grund ved vores bemærkninger. Det følger entydigt af formålsparagraffen at menneskets livsvilkår tæller på linje med dyre og plantelivet. Ligeledes fremgår det, at loven særligt tilsigter at give befolkningen adgang til færdsel, ophold og rekreative aktiviteter i det fælles gode, vores natur repræsenterer. Det er på den baggrund, at forvaltningen af arealerne og fortolkningen af

¹<https://naturstyrelsen.dk/media/300547/bruttoliste-over-forslag-til-placering-af-naturnationalparker.pdf>

loven skal ske. Yderligere er den særlige værdi, bynære naturarealer repræsenterer fremhævet i litteraturen omkring den sidste del af formålsparagraffen.

Derfor er det som nævnt en klar forventning, at den fremtidige administration sker i respekt for det helt overordnede hensyn med lovgivningen på området, som beskrevet ovenfor, og fortolkningen af rammerne for naturnationalparkerne må ske i respekt for lovens ordlyd og hensigten med denne. Der ligger en meget fast og mangeårig praksis omkring naturbeskyttelsesloven, hvori befolkningens adgang altid vejer tungt, fx i forbindelse med private lodsejers modvilje mod offentlighedens adgang. Derfor ligger der et enormt paradoks i det faktum, at der er opstået en berettiget tvivl om Statens respekt for og anerkendelse af befolkningens adgang til de fælles naturværdier og en meget stor del af de områder hvor orienteringssporten udøves.

Borgernes sundhed

Skoven er orienteringssportens livsnerve. Hver uge året rundt får vi gennem idræt et utal af børn, unge og voksne med ud i naturen for at dyrke motion. Ud over at styrke folkesundheden, udvikler det også robuste fællesskaber. Gennem orienteringssporten lærer børn gradvist at færdes trygt i naturen. Fra 10 års-alderen er det almindeligt, at børn gennemfører en let bane uden hjælp.

Vi er bekymrede for løsgående større dyrs møde med børn og voksnes oplevelse af at være tryk i naturen. Vi risikerer at det i fremtiden vil opleves som potentielt farligt at dyrke sin sport eller opholde sig i skoven med grupper af børn. Ud over orienteringssportens børne- og ungdomsarbejde, rammer dette også børneinstitutioner, skoler, ungdomsforeninger, og måske især idrætsefterskoler. Det er tvivlsomt, om pædagoger og lærere tør tage ansvaret for at tage børn og unge med i naturnationalparken.

Naturstyrelsen har i det seneste oplæg vedrørende områder, der kan udnævnes til naturnationalparker, gjort opmærksom på, om fritidsliv kan flyttes fra de berørte områder.

Da man således er opmærksom på den problemstilling, vil det derfor være særlige kritisk, hvis der udpeges naturnationalparker i områder, hvor der ikke er alternative statsskove i nærheden – skove der for orienteringssporten også skal have den rette orienteringsmæssige værdi.

Frivillighed

Som det fremgår af ovenstående, forudser vi dels flere begrænsninger omkring adgang for orienteringssporten i naturnationalparkerne, dels flere hensyn, der skal tages, når vi har adgang, og dels en utryghed ved at færdes idrætsmæssigt i naturnationalparkerne. Dette kan have negative konsekvenser for det frivillige arbejde i klubberne, idet det øgede bureaukrati, besvær og ansvar ifm. ansøgning, banelægning og træning, ikke vil være en kerneopgave for de frivillige i klubberne, men derimod demotiverende.

Prioritering

Som udgangspunkt henstiller Dansk Orienterings-Forbund til at man *afventer* at udpege de kommende op til 10 naturnationalparker til der er indhentet erfaring med de nuværende 5 naturnationalparker.

Skal der udpeges nogle, ser vi følgende som mulige naturnationalparker:

- Sydlangeland
 - Området benyttes kun i mindre omfang til løb, cykling og ridning.
 - Området anvendes ikke til orientering.
- Draved Skov og Kongens Mose
 - Området besøges allerede af mange med særlig interesse for naturen.
 - Området anvendes ikke til orientering.
- Ulvshale
 - Området er ikke aktivitetszone, og der er derfor allerede få større arrangementer i skoven.
 - Her findes et orienteringskort, men det bruges udelukkende til lokale træningsløb pga. områdets lidenhed.
- Kompedal
 - Antallet af besøgende er i dag relativt lavt, dog er der mange ryttere.
 - Der findes orienteringskort over området, men den orienteringsmæssige værdi er lav og primært knyttet til det store areal, Kompedal omfatter.
- Mols Bjerge
 - Området er i forvejen indhegnet i flere parceller og udlagt til græsning, og friluftslivet er derfor allerede begrænset af disse forhold.
 - Der findes et orienteringskort, og området har været brugt til større stævner, herunder påskeløb og danske mesterskaber. Der opleves en god dialog omkring adgangen for orienteringssporten og kun få begrænsninger, hvilket vi forventer fortsætter i fald de indre hegn fjernes.

De resterende forslag vil have store eller ligefrem katastrofale konsekvenser for sporten:

- Brugertrykket er for stort.
- Der er ikke egnede skove i nærheden, der kan henvises til.
- Klubber mister deres træningsmuligheder.
- Større stævner vil ikke kunne afvikles, således at de får en tilstrækkelig sportslig kvalitet.

Afrunding

Vil der, mod vores henstilling, blive udpeget flere områder end de nuværende fem, finder vi det nødvendigt at der er en repræsentant for orienteringssporten i de lokale projektgrupper. Det gælder alle de udvalgte områder, hvor der foregår orienteringsløb. Dette er af yderst vigtighed, da sporten er afhængige af den fri fladefærdsel, og ikke mange andre har indsigt i orienteringssporten og de konsekvenser hegn og græssere vil have. Det er essentielt, at vi sidder med, da skoven er vores eksistensgrundlag, skoven er vores stadion. Kun ved at sidde med i de lokale projektgrupper, kan vi begrænse de negative konsekvenser for både os og andre brugere af skoven, der er afhængig af fri fladefærdsel. Dertil kommer, at orienteringsklubberne ofte har de mest nøjagtige kort over områderne.

Vi vil endelig gøre opmærksom på, at der ved nye typer af zoneringer samt yderligere muligheder for begrænsninger, skal være inddragelse af både interessentgruppen og de lokale brugergrupper.

Naturnationalparkerne skal blive et aktiv for både naturen og friluftsliv og idrætslivet.

Med venlig hilsen

Ole Husen

Dansk Orienterings-Forbunds Skovudvalg

M: +45 4015 4416

ole@ohusen.dk

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl

Sendt til nst@nst.dk

Den 12. november 2021

Friluftsrådets bemærkninger til bruttolisten over 21 forslag til mulige naturnationalparker

Friluftsrådet bakker op om etablering af yderligere op til 10 naturnationalparker, hvor der tages hensyn til både naturbeskyttelse og friluftsliv. For Friluftsrådet er det afgørende vigtigt, at offentlighedens adgang til områderne sikres og opretholdes, og at der skabes gode rammer for et fortsat alsidigt friluftsliv.

Friluftsrådet har i høringssvar af 8. juli og 28. september peget på en række hensyn, der bør tages i den videre proces frem mod udpegningen af de kommende naturnationalparker.

Friluftsrådet har deltaget i de naturvandring, der indtil nu har været afholdt siden 1. november 2021 i de potentielle naturnationalparker. Det er Friluftsrådets oplevelse, at drøftelser og tilkendegivelser på disse vandring i høj grad understreger behovet for at tilgodese de hensyn, Friluftsrådet har peget på.

Det er samtidig Friluftsrådets vurdering, at det ud fra disse hensyn kan være relevant at inddrage andre potentielle områder for naturnationalparker end de 21 forslag, der indgår i den aktuelle bruttoliste, hvis der skal etableres op til 10 naturnationalparker på land.

Vælg områder med opbakning i lokalsamfundet

Der bør først og fremmest arbejdes videre med at etablere naturnationalparker i de områder, hvor der er bred tilslutning i lokalsamfundet. I andre områder bør der være en styrket formidling og inddragelse af lokale borgere, organiserede og uorganiserede friluftsliv aktive, før der eventuelt arbejdes videre med etablering af naturnationalparker i disse områder. Særligt færdsel i hegnede områder med udsatte dyr kan give bekymringer, og det er bekymringer, som det er vigtigt at lytte til.

Lokal opbakning er afgørende for, at etableringen af yderligere naturnationalparker bliver en succes. Medindflydelse til lokale borgere, de organiserede og uorganiserede friluftsliv aktive både ved valg af placering, indretning og efterfølgende drift bliver afgørende for positivt lokalt engagement.

Undgå bynære skove og områder med meget friluftsliv

Friluftsrådet opfordrer endvidere til, at kommende naturnationalparker placeres i områder, hvor der er et begrænset eksisterende friluftsliv. Særligt de statsejede skove er der, hvor mange organiserede friluftsliv aktiviteter kan finde sted og få tilladelser til afholdelse af arrangementer. Det organiserede friluftsliv har begrænsede muligheder for at flytte til andre områder, og det bør derfor tages et særligt hensyn hertil ved placering af nye naturnationalparker.

Eftersom bynære skove er betydningsfulde rekreative områder med et markant brugetryk, opfordrer Friluftsrådet til, at disse i udgangspunktet ikke udpeges til naturnationalparker.

Statsejede bynære skove kan have betydning for en bred vifte af friluft aktiviteter, herunder spejderløb, orienteringsløb, rollespil etc., ikke mindst for børn og unge. Friluftsrådet ønsker at styrke børn og unges friluftsliv og finder det væsentligt, at børn og unge har gode muligheder for at komme ud i naturen samt mulighed for at deltage i organiserede og uorganiserede friluft aktiviteter tæt på hjemmet.

Kompenserende tiltag hvis friluftslivet begrænses

Friluftsrådet finder det af stor betydning, at der så vidt muligt etableres kompenserende tiltag, hvis naturnationalparker begrænser de friluftsmæssige muligheder i området. Kompenserende tiltag bør etableres i nærområdet til naturnationalparken. Hvor det ikke er muligt, bør det indgå som et væsentligt parameter i beslutningen om at etablere – eller ikke etablere – kommende naturnationalparker og den fremtidige forvaltning af områderne.

Derudover anbefaler Friluftsrådet, at der i lokalområder, hvor der etableres nye naturnationalparker sikres fortsatte muligheder for friluftsliv i uhegnede offentligt ejede naturområder.

Friluftsrådets lægger samtidig vægt på, at der fortsat skal være mulighed for at gennemføre større organiserede arrangementer som f.eks. DM, EM eller VM i orienteringsløb i større sammenhængende naturområder, og at der tages hensyn hertil i valg af kommende naturnationalparker og den fremtidige forvaltning.

Fleksibilitet i udsætning af dyr

Friluftsrådet anbefaler derudover en fleksibel og holistisk tilgang til udsætning af dyr og etablering af hegn. Det kan være ved at undlade hegn i hele eller dele af en naturnationalpark, ved at etablere eventuelt flere mindre hegninger til f.eks. kvæg eller heste og ved at arbejde med pilotprojekter, hvor forsøg med afgræsning i mindre skala afprøves med henblik på at opnå erfaringer med effekter på natur og friluftsliv, inden der træffes endelig beslutning om udsætning af græssende dyr i større dele af en naturnationalpark.

Inddrag andre arealer end Naturstyrelsens

Muligheden for at inddrage kommunale og private arealer samt andre statslige arealer end Naturstyrelsens arealer bør indgå i beslutningsgrundlaget for valg af nye naturnationalparker. Det udvider samlet set mulighederne for at finde arealer, hvor natur og friluftsmæssige interesser bedst forenes, herunder arealer, hvor en ændret naturforvaltning kan bidrage til øget friluftsliv i områderne.

Samlet national plan af hensyn til det organiserede friluftsliv

Friluftsrådet anbefaler fortsat, at der laves en samlet national plan for de op til ti nye naturnationalparker placering. Her skal der i berørte lokalområder tages højde for den samlede effekt på biodiversitet og friluftsliv af at etablere naturnationalparker og andre naturgenopretningstiltag, hvor der opsættes hegn og udsættes dyr, f.eks. i områder med urørt skov. En sådan national plan bør udarbejdes under inddragelse af relevante interesseorganisationer, herunder det organiserede friluftsliv for at bevare muligheder for foreningsaktiviteter, der kræver tilladelser og derved sikre grundlaget for et aktivt foreningsliv i hverdagen.

Formidling skal øge tryghed og ansvarsforhold skal afklares

Endelig finder Friluftsrådet, at der er behov for en stærk formidlingsindsats, der kan bidrage til at reducere utryghed og sikre en hensigtsmæssig adfærd, hvor der udsættes græssende dyr, så risikoen for ulykker minimeres. Friluftsrådet finder, at ansvarsforholdene for færdsel i naturnationalparker, særligt med organiserede grupper er uklare. Der er en stor bekymring blandt spejdere, vandrere, ridende mv. om en turarrangør kan gøres ansvarlig ved uheld med udsatte dyr i naturnationalparker. Derfor opfordrer Friluftsrådet til en afklaring af ansvarsforholdene og en tydelig kommunikation herom.

Med venlig hilsen

Flemming Torp
bestyrelsesmedlem

København den 12. november 2021

Rytternes bemærkninger til udkast til bruttoliste med de 21 seneste forslag til placeringer af op til 10 Naturnationalparker.

Rytterne vil herved fastholde, at vi fortsat afstår fra at kommentere og prioritere de 21 udvalgte områder med henblik på, hvor de næste 10 Naturnationalparker skal placeres. Vi har ikke kompetencerne til at vurdere, hvor de største gevinster i forhold til natur- og biodiversitet kan findes, og så længe der arbejdes med, at Naturnationalparkerne som udgangspunkt skal hegnes, vil en given placering forringe adgangen for ryttere, hvis græsserne består af kreaturer og/eller heste.

Helt overordnet vil vi også igen gerne slå fast, at vi er tilhængere af at styrke biodiversiteten – vi går også ind for at etablere Naturnationalparker, hvor der kan laves særligt målrettede indsatser.

Vi fastholder samtidigt, at det ikke er en myte, at friluftslivet generelt og vi som ryttere specifik, bliver kraftigt begrænset i vores udfoldelse, idet der er meget stor forskel på den lovmæssige adgang og den reelle adgang.

Et lavt kreaturhegn er også en adgangsbegrænsning for langt de fleste natur- og motionsryttere.

Adgang vil være ”på eget ansvar”, hvilket vi bl.a. forudsiger vil skabe en usikkerhed hos eventuelle turguider, trænere eller andre med ansvar for f.eks. en række ungdomsryttere, derhen at de ikke helt ved, om det er sikkert eller farligt at bevæge sig ind bag hegnet, og om de eventuelt kan pådrage sig et personligt medansvar ved ulykker betinget af angreb fra store græssere.

En usikkerhed vi frygter, vil få mange til helt at holde sig fra at benytte Naturnationalparkerne som turmål, og dermed kunne det være en direkte modarbejdende faktor, når det gælder regeringens ønske om at få ungdommen mere ud i naturen

Vi må heller ikke glemme foreningernes yngste medlemmer, der hidtil har kunnet færdes trygt i områderne alene eller i grupper uden voksne ledsagere.

Som landsdækkende forbund og forening har vi medlemmer der benytter statens områder og skove i hele landet – også i de områder der ikke er bynære. Her har vi samarbejde med lokale ridelaug, men også med bredere brugergrupper.

Børn og unge vil blive frataget naturoplevelsen, hvis områder hegnes og der udsættes kreaturer eller heste.
(Arkivfoto DRF)

Fra de mange grupperinger, er der næsten enslydende tilbagemeldinger om, at processen med Naturnationalparkerne går alt for stærkt, at arealerne virker til allerede at være helt fastlagte, at hegn er sat og at ethvert ønske om ændring af dette afvises under henvisning til, at der SKAL være hegn omkring en Naturnationalpark og det der er tegnet ind, er ikke til at ændre.

Vi vil derfor opfordre til, at Miljøstyrelsens og Naturstyrelsens lokale enheder pålægges at indgå i et seriøst og reelt samarbejde med de lokale kræfter i brugergrupper, kommuner og øvrige interessenter i de berørte områder og at man lytter til, om de reelt ønsker en naturnationalpark med hegn og store græssere og i hvilket omfang de i så fald kan og vil engagere sig i arbejdet med at etablere de bedste vilkår for både naturen og friluftslivet i deres lokalområde.

Den samme opfordring gælder i øvrigt også for de 5 områder der pt. allerede enten er besluttet eller udpeget.

For **alle** områder vil vi også opfordre til, at de "automatiske" hegninger alle steder helt sættes på hold, og at Naturstyrelsen fremadrettet kun arbejder med anlæg af Naturnationalparker, hvor hegninger ses som et bidrag i et mindre omfang og kun i mindre områder, hvor det giver mening i forhold til at tilgodese biodiversiteten specifikt

Derved mener vi, at hegninger ikke kun opleves som noget der opstilles ukritisk og som en fuldstændig ydre grænse af hele Naturnationalparker. Det er vi overbevist om vil afvikle meget at den lokale modstand, der er lige nu – og især hvis de mindre indhegninger anlægges, hvor det er særlig påkrævet for at give naturen og biodiversiteten et løft.

Vi mener denne medinddragelse er en absolut forudsætning for Naturnationalparkernes fremtidige succes og benyttelse også selv om det lige nu skulle medføre en forlængelse af tidsrammer til planlægning og en udsættelse af beslutninger og etablering af de enkelte Naturnationalparker. Herved kan vi finde de lokale løsninger, således at benyttelse og beskyttelse kan forenes.

Med venlig hilsen

Dansk Ride Forbund og Dansk Islandshesteforening

Bemærkninger vedrørende udvælgelsen af områder til placering af de 10 sidste naturnationalparker

Danmarks Cykle Union (DCU) er begejstret for det fokus der er kommet på at styrke naturværdierne i Danmark. Mange af de tiltag der nævnes i forbindelse med urørt skov og de kommende naturnationalparker (NNP) er fuldt forenelige med danskernes cykling i naturen. Desværre vil en række centrale redskaber og restriktioner beskrevet i de første NNP-forvaltningsplaner få alvorlige negative konsekvenser for cykelaktiviteter der i dag foregår på arealer der nu peges på til etablering af NNP.

På mange af arealerne forekommer der et stort og mangefacetteret friluftsliv og foreningsliv som har stor betydning for lokalområdet og har regional betydning for flere af områderne.

Vi er bekymrede og forundrede over den minimale kortlægning af friluftslivet i de 21 områder der peges på til NNP. Ligeledes er det svært at se at NST's forslag til arealer hvor friluftslivet kan udvikle sig fremover er funderet i analyser af de faktiske forhold. Således er grundlaget for vurdering af konsekvenser for friluftslivet inklusiv cykling ganske mangelfuldt. Det er stærkt bekymrende at de store og indgribende beslutninger vedrørende NNP's placeringer forceres og træffes på så mangelfuldt grundlag. Manglen på kortlægning og de mange ubesvarede spørgsmål er også i høj grad med til at afspore den konstruktive dialog både politisk, her i Interessentgruppen og har vist sig ødelæggende for den offentlige debat.

Sammenfattende må DCU som bredt forankret interesseorganisation for den idrætslige cykling i Danmark fastholde at vi ikke kan bakke op om etablering af NNP i en række af naturområderne på brutto-listen, såfremt indhegningerne omfatter MTB-spor i områderne. Det vil få alvorlige konsekvenser for cykelsporten, vores medlemsforeninger og de tusindvis af danske børn og voksne der cykler på de pågældende naturarealer i dag.

De alvorligste konsekvenser for mountainbike-sporten som helhed, med et meget stort antal udøvere og mange foreninger, vil forekomme ved etablering af NNP i følgende 5 skvområder:

- **Rold Skov**
- **Pamhule og Hindemade Skov**
- **Tisvilde Hegn**
- **Bidstrup Skoven**
- **Svaninge Bakker**

Baggrund og uddybende bemærkninger

Cykling i naturen er over de seneste fire årtier blevet en folkesport med 500.000 udøvere og er i fortsat rivende udvikling med store positive sundhedseffekter til følge. Tal fra Idrættens analyseinstitut viser at der i dag er lige så mange voksne der cykler mountainbike (MTB) som der spiller fodbold. Cykling i naturen er blevet en meget stor succes for de voksne danskere.

Antallet af børn og unge der cykler i naturen stiger også støt og er 3-doblet alene de seneste 5 år og i DCU's foreninger er antal børn og unge der kører mountainbike 3-doblet siden 2011. Tilbuddene der får børn og unge ud at være aktive i naturen omfatter både motionshold, talenttræning og eliteprogrammer under DCU og Team Danmark og en lang række succesfulde løbskoncepter rettet mod børn og unge.

Hjørnestenen i succesen med at få danskerne ud at være aktive på cykel i naturen, er det store arbejde der ydes af tusindvis af frivillige i de mange foreninger og af sporbyggere landet over. Det er afgørende for DCU at understrege betydningen af foreningslivet for danskernes sundhed, sammenhold og fælles oplevelser i naturen.

De første MTB-spor blev etableret for 20 år siden og ca. halvdelen af de 1.400 km officielt graduerede spor i Danmark er beliggende på Naturstyrelsens arealer. Disse mange kilometer spor er etableret af frivillige/sporgrupper i samarbejde med Naturstyrelsen og bidrager i væsentlig grad til naturbeskyttelse, beskyttelse af fortidsminder, og øget skovoplevelse både for de cyklende og skovens øvrige gæster. Sporene er altovervejende etableret i en kvalitet der gør sporene spændende og udfordrende for cyklende, men også for trail-løbere, vandrere og andre der ønsker at bevæge sig i kuperet terræn. Naturstyrelsen betegner etablering af MTB-spor som den største succes båret af frivillige de har haft.

Danmark er som cykelnation meget lig Holland hvor en nylig undersøgelse viste at 93% af ryttere der cykler i naturen for motion, finder at kvaliteten af den natur de cykler i, er afgørende for oplevelsen og motivationen.

Det er således afgørende for vores medlemmer at færdes i en varieret og rig natur. DNA'et i MTB er at cykle i terræn der er foranderligt og udfordrende. Foranderligt fra dag til dag, både i forhold til årstider og den forskelligartede danske natur. Således er der stor opbakning til mange af de tiltag der kan styrke naturværdierne.

Desværre omfatter NNP-konceptet også en række redskaber der vil få alvorlige negative konsekvenser for de cykelaktiviteter der i dag foregår på mange af de arealer, der udgør brutto-gruppen for udpegnings til NNP.

Baseret på forvaltningsplanerne for Fussingø og Grib Skov står det nu klart at NNP indhegnes, der sættes blandt andet okser ud, og områderne skal forvaltes på en måde der forhindrer en række centrale cykelaktiviteter fuldt eller periodevist.

Overordnet ser DCU følgende negative konsekvenser:

1. Adgang til arealet vil være forbundet med risiko for angreb fra store græssere.
2. Adgang vil være "på eget ansvar" hvilket betyder at det formentlig kan blive ansvarspådragende for en træner (eller anden ansvarlig inklusiv klubformænd) ved ulykker betinget af angreb fra store græssere.
3. Overholdelse af sikkerhedsafstand vil blive tiltagende svært i skov hvor der er dårlig oversigt og hvor det f.eks. vil blive gradvist sværere at passere i sikkerhedsafstand rundt om okser, elge mv. på stierne når skoven bliver mere våd i bunden og med mere efterladt dødt ved.
4. Børn vil ikke fremover kunne færdes alene som de ellers gør i dag – f.eks. ved træning på kendte rundstrækninger
5. Adgang til NNP kan begrænses eller helt forbydes i længere perioder af hensyn til følsomme perioder for fauna. Vil have store konsekvenser hvis adgang til faciliteter lukkes i længere perioder
6. Der tillades ikke løbsafholdelse. Både motionsløb og eliteløb er centrale for sporten, er træningsmål og store sociale begivenheder, og er afgørende for mange foreningers attraktion, talentudvikling og økonomi.
7. Behov for vedligehold af MTB-spor vil stige betydeligt pga de tunge kloddyrs færdsel og reetablering af naturlig hydrologi. Økonomi og ansvar for fremtidig vedligehold er uafklaret.
8. Udvikling af MTB-spor stoppes. Hvis fastfrysningen betyder at sporene ikke kan omlægges f.eks. ved overvømmelse betinget af ophørt dræning eller store græssere der finder mere fast ophold på et sporsegment, så vil der opstå tiltagende fragmentering af MTB-sporene. Sammenholdt med evt. manglende vedligehold vil det få de modsatte effekter af hvorfor man oprindeligt etablerede sporene. Ophør af udvikling betyder gradvis afvikling.

Ved manglende muligheder for omlægning og manglende vedligehold af MTB-spor i NNP må således forventes en spredning af de cyklende på arealerne. Her er vi bekymrede over at der fra visse interessenter fremstilles et billede af at forholdene så vil blive som på Molslaboratoriet hvor der er spredt cykling på arealerne. Omfanget af cykelaktiviteterne i mange af områderne der

peges på til NNP er helt usammenlignelige og mange gange større end omfanget på Molslaboratoriet. Det fremgår klart af aktivitetstællere og heatmaps fra de mest benyttede GPS tracker apps og desuden er der ingen organiserede cykelaktiviteter på Molslaboratoriets arealer.

Det står således klart at NNP-arealerne fremover kun, og i begrænset form, understøtter den lejlighedsvis og selvorganiserede tur-cykling for voksne og evt. for børn ifølge med voksne.

Det formodes at foreninger, der er helt afhængige af spor beliggende inden for NNP, vil have forskellig tilgang til brug heraf betinget af hvorvidt der er nære gode alternativer, personlige holdninger til risiko og den juridiske gråzone. Samlet vil ændringerne medføre en betydelig begrænsning for foreningerne og cykelmiljøet i områder hvor der ikke er oplagte gode alternativer.

Desværre peges der i brutto-gruppen til de næste 10 NNP på en række områder hvor der ikke er, eller kan etableres reelle alternativer. Af forvaltningsplanen for Fussingø, samt efter Miljøministeriets udmelding på Facebook d. 17. september 2021, står det desuden klart at NNP-budgettet ikke, eller i ringe grad, omfatter etablering af alternative faciliteter til MTB.

Etablering af nye spor med professionel sporbyg koster ca. 200.000kr pr km. Dertil kommer prissætning af de tusindvis af timers arbejde frivillige lægger i planlægning af nye spor, dialog med andre interessenter i stisystemet, dialog med myndigheder og interessenter om tilladelser og specifikke ruteføringer, ansøgninger om finansiering og projektdrift inkl. økonomi, koordinering og detail arbejdstilrettelæggelse.

Det er således store millionbeløb der er bundet i MTB-spor som rekreative faciliteter. Midler der er tilvejebragt ved fondsansøgninger, kommunale og statslig støtte, kontingenter, indsamlinger og bidrag fra foreninger og løbsarrangører.

Reetablering af 15 km MTB-spor koster således ca. 3 millioner kroner i anlæg + 1-2 millioner kr i "lønudgifter" til opgaver med planlægning og administration. En sådan flytning svarer således til hele budgettet der er allokeret til "friluftsliv" ved hver af de nye NNP. Det står dog klart at disse midler altovervejende skal finansiere faciliteter der er af betydning for turister i NNP og kun i ganske begrænset omfang kan allokeres til flytning af det eksisterende friluftslivs faciliteter.

Flytning af MTB-spor ind i mindre zoner der skal rumme alt øvrigt friluftsliv, der ikke kan rummes i NNP, vil blive særdeles bekosteligt, føre til ringere vilkår og større risiko for konflikter både i prioritering af faciliteter, prioritering af aktiviteter f.eks. events og direkte på stierne i skoven hvis et omfattende, mangefacetteret friluftsliv skal rummes på langt mindre arealer end i dag.

I dag er foreningerne og sporbyggergrupper vigtige kulturbærere for bæredygtig cykling i skovene. Hvis vilkårene forringes, vil de frivillige også i ringere grad kunne bidrage til en positiv udvikling.

Prioritering

Sammenfattende må DCU melde klart ud at vi ikke kan bakke op om etablering af NNP i en række af naturområderne på brutto-listen såfremt indhegningerne omfatter MTB-sporene i området. Det vil være ødelæggende for cykelsporten, vores medlemsforeninger og de tusindvis af danske børn, unge og voksne der cykler på de pågældende naturarealer i dag.

DCU indstiller at følgende 5 skovområder gives laveste prioritering for udpegning til NNP på grund af de vidtrækkende negative konsekvenser for cykelsporten:

- **Rold Skov**
- **Pamhule Skov og Hindemade**
- **Tisvilde Hegn**
- **Bidstrup Skovene**
- **Svanninge Bakker**

DCU indstiller at øvrige områder hvor cykel-aktiviteter vil blive påvirket væsentligt prioriteres lavt ved udpegning til NNP

- Søhøjlandet
- Mols Bjerger (afhængig af forvaltning)

DCU gør opmærksom på at udpegning af følgende områder som NNP kan give udfordringer for visse cykelaktiviteter pga nationale cykelruter og andre officielle cykelruter. Desuden gennemløbes områderne af løbsruter for en række traditionsrige og velbesøgte motionscykelløb med lange ruter på større stier og grusveje i Midt, Vest, og Nordjylland.

- Skagen Klitplantage
- Tranum klitplantage
- Vester Thorup
- Hanstholm
- Nørlund plantage og Harrild hede

Beskrivelser af områder hvor cykling vil blive hårdest ramt

Rold Skov

Naturstyrelsen valgte for mange år siden, at netop Rold Skov skulle være et af de områder, hvor man målrettet ville satse på MTB-sporten. Det første officielle spor blev anlagt i 2004. Siden da

har både sporten og sporene udviklet sig, så der i dag er ca. 50 km officielle spor og årligt mere end 50.000 MTB-besøg af ryttere i alle aldre og på alle niveauer.

I dag findes der MTB-spor i alle kategorier - blå, røde og sorte, samt Danmarks længste downhill-spor.

Naturstyrelsen har markedsført Rold Skov som destination for et af de 10 bedste MTB-spor i Danmark: www.10spir.dk.

En målrettet indsats, tusindvis af frivillige timer og mange millioner kr. har gjort at Rold Skov er blevet et fyrtårn for MTB-sporten i hele Nordjylland og tiltrækker turister fra hele landet, som vil prøve kræfter med de unikke spor i Rold Skovs kuperede terræn.

MTB-ruterne i området har en positiv afsmitning på såvel bosætning, erhverv samt turismen. Jævnfør "Danmark i Bevægelse" af Idrættens analyseinstitut har 28% af mændene og 14% af kvinderne i Rebild Kommune kørt mountainbike indenfor de sidste 12 måneder. Langt hovedparten af den aktivitet foregår i Rold Skov.

I umiddelbar nærhed af sporene i Rold Skov findes fem cykelklubber (Rold Skov MTB, MTB Rebild Bakker, Rscs Cycling, Televommene og Støvring Motionscykelklub) med i alt ca. 500 medlemmer, heraf 70 ungdomsryttere. Mange af rytterne er flyttet til området netop pga. mulighederne for at udøve MTB-sporten. Yderligere bruges sporene ofte til træning af naboklubber fra Aalborg f.eks. Aalborg Mountainbike Klub og Rebild Efterskole. Det vil have alvorlige konsekvenser for de klubber der bruger området til organiseret træning og arrangementer hvis disse aktiviteter skal foregå blandt store græssende dyr, eller slet ikke kan foregå hvis de vurderes uforenelig med tilstedeværelsen af store græssere.

Mange af sporene er designet som "flowspor", hvilket betyder at der flere steder cykles med høj fart. Mange steder er der dårlige oversigtsforhold pga. den kuperede og tætte skov sporene er placeret i. Kommer der græssende dyr ud i området, vil det medføre en betydelige fare for MTB-rytterne. Det er en bekymring fra klubberne, at den øgede risiko vil gøre det vanskeligt at rekruttere frivillige trænere der vil påtage sig det ansvar. En særlig bekymring er konsekvenserne for det store børne- og ungearbejde der laves i området som er helt afhængigt af nærliggende attraktive arealer og et stor antal frivillige trænere.

Siden 2004 er der lagt tusindvis af frivillig-timer i udviklingen af MTB-sporene og brugt mange millioner på arbejdet, heraf en del bidrag fra de lokale klubber. Naturstyrelsen har i perioden 2016-2020 haft et budget på ca. 350.000 kr/år til MTB-sporene. Dertil kommer ca. 1000 frivillig-timer pr år organiseret gennem Rold Skov MTB-Laug.

Det som gør Rold Skov til en helt unikt MTB-område er det kuperede terræn. Det areal der er foreslået til naturnationalpark (NNP) inkluderer desværre netop Rold Skovs kuperede terræn og dermed også hovedparten af de unikke MTB-spor - alle "kronjuvelerne". Udsigten til en NNP i Rold Skov vil fjerne muligheden for at udvikle både bredde- og elitesporten, når skovens mest kuperede terræner ikke kan vedligeholdes og videreudvikles.

Årligt afholdes der ca. 15 MTB-løb i området med mellem 75 og 1.000 deltagere. Det er helt afgørende med de kuperede områder med interessante og veludbyggede spor. Netop det udfordrende terræn betyder, at der kan afvikles løb af international klasse, og bl.a. skal DM i MTB afvikles her i 2022. Med en Naturnationalpark i Rold Skov kan den slags arrangementer ikke længere afvikles. Indtægterne fra disse løb er afgørende for foreningernes eksistens.

Det unikke kuperede terræn hvor MTB-ruterne er anlagt findes ikke magen til i nærheden af Rold Skov. Derfor er det ikke muligt at inddrage kompenserende arealer, hvorfor en udpegning vil fjerne grundlaget for en stor del af MTB-idrætten i området.

Det bemærkes i øvrigt, at Rold Skov er det eneste større samlede statsligt ejede område, der er tilgængeligt for aktivt friluftsliv i Himmerland og det sydlige Vendsyssel. Dette skal specielt ses i lyset af reduktionen og decimering af MTB-spor i Aalborg området. Udover mountainbikerne benyttes Rold Skov intensivt til orienteringsløb, trailløb, spejdeture, hundetræning, ridning, vandring m.m..

Udpegning af Rold Skov til NNP vil have store negative konsekvenser for MTB-sporten i hele Nordjylland

Pamhule og Hindemede

Naturstyrelsen (NST) oplyste d. 16. oktober 2021, at fritidslivet i Pamhule skov ikke kan flyttes til andre områder i nærheden. Det betyder at mange fritidsaktiviteter i skoven vil ophøre og dermed fjernes også grundlaget for en række af de foreninger, der baseret på frivillighed, i dag får borgere ud at være aktive i naturen i Haderslev kommune. Desuden er Pamhule hjemmebane for hele Sønderjylland og Flensborg, da der kun findes få andre muligheder for at køre MTB i området.

Området er bynært med Haderslev, Marstrup, Hoptrup, Vojens og Hammelev som nærmeste naboer.

Igennem en årrække har frivillige fra HMIF MTB i samarbejde Naturstyrelsen etableret et yderst velfungerende 12 km langt MTB-spor i Pamhule skov. De frivillige har investeret over 10.000 timers arbejde i udvikle sporet til den høje kvalitet, det har i dag. Der er brugt ca. 750.000 kr på etableringen og vedligeholdelsen. Midler der er kommet fra kommunale tilskud, DGI, indtægter fra løb, kontingenter og fondsbevillinger.

Sporet har været afgørende for den store succes, der i disse år opleves for MTB-sporten i området. Alene i HMIF MTB er antal børn steget fra 12 i 2017 til 90 børn i 2021. Klubben har et samlet medlemstal på ca. 300 medlemmer.

Det er HMIF's vurdering at børne- og ungdomsafdeling må lukke da trænerne ikke kan tage ansvar for at træne denne gruppe i indhegning med store græssere. Det er HMIF's opfattelse, at

mange besøgende fra ind- og udland i Pamhule skov og Hindemade, allerede i dag aktivt fravælger den indhegnede Dyrehave i den østlige ende af skoven.

HMIF MTB blev i 2019 kåret som Danmarks bedste cykleklub af DGI, formanden fra HMIF MTB modtog i 2021 Haderslev kommunens Sundhedspris og HMIF blev kåret som årets forening i Haderslev kommune 2021. Således understøtter klubben og sporet en bred vifte af aktiviteter fra små børns første ture i naturen, over omfattende motionscykling, hvor folk rejser sig fra sofaen og bliver en del af fællesskabet til verdensmesterskaberne i MTB på maraton-distancen i 2022 - det største MTB-event nogensinde på dansk jord.

Tisvilde Hegn

Tisvilde Hegn er med sin centrale beliggenhed, de mange skovtyper, overdrevsområder og beliggenhed langs Kattegat en naturperle på Sjællands nordkyst der skal værnes om.

Skoven har en kæmpe rekreativ værdi både for de mange fastboende og landligere omkring skoven. Tisvilde Hegn har ca. 300 direkte skelnaboer.

For friluftslivet gør det sig gældende at skoven indeholder ridestier, løberuter, hundeslædeforløb, vandreruter, faste O-løbsposter og Danmarks pt. længste MTB-spor.

Tisvilde Hegn Sporlaug er foreningen der, gennem de sidste 6 år har stået bag en stor del af arbejdet med både etablering og vedligeholdelse MTB-sporet i Tisvilde Hegn. Et projekt som ved almindelig etablering ville have en anslået anlægpris på omkring 10 mio. kr..

Tisvilde Hegn Sporlaug har gennem sporarbejdet formået skabe en facilitet der skåner skoven, nedbringer erosion og regulerer MTB kørsel fra både sårbare områder, fredede fortidsminder og områder hvor vildt og fugle skal have fred. Det sker ved at regulere brugene ind på et screenet og bæredygtigt område via et dedikeret sporforløb.

Der er opsat pæle / markører i samarbejde med DCU/OnTrail på det næsten 30 km. lange spor hvilket medvirker til at samle de cyklende på sporet og lede dem rundt i skoven.

Sporet bruges til daglig af en lang række foreninger/ klubber/ skoler og af selvorganiserede som både går, løber og cykler på forløbet. Sporet er planlagt, godkendt og skabt i tæt samarbejde med Naturstyrelsen Nordsjælland.

I den meget korte tid der har været en aktivitetstællere på en af sporets sløjfer, har antal cyklende varieret fra 50 til 100 personer om dagen, 300-400 om ugen og hvilket svarer til 20-25.000 gennemkørsler pr år uden sæsonkorrektion. Således forventes årligt antal gennemkørsler reelt at være væsentlig højere.

Ud over ovenstående friluftstilbud rummer skoven også hundeskov, lejrplads, bålhytter, naturlegeplads, og bruges yderligere til vandring, badeture, svampeplukning, fuglekigning, geocaching, yoga, skovbadning og meditation.

Der findes så vidt vides ikke kortlægning af ovenstående aktiviteter, men skoven er en stor del af hverdagen for alle beboere i både Gribskov og Halsnæs kommuner og en begrænsning i adgangsforhold vil betyde en markant forringelse af rigtig manges dagligdag. Hertil kommer

skovens effekt på turismen i området, da den også indeholder mange seværdigheder og fortidsminder.

Skoven er yderst velbesøgt. De nuværende organiserede aktiviteter har mellem 17.000 og 24.000 deltagere fordelt på 100-120 arrangementer pr år. Dertil kommer musikfestivalen "Musik i Lejet". Netop på grund af et stærkt samarbejde, gensidig forståelse, stærke meningsdannende foreninger og respekt for naturen sikres bæredygtighed og beskyttelse af den store artsdiversitet.

Bidstrup Skovene

MTB-sporet i Bidstrup Skovene "Det Hvide Spor" er et af Naturstyrelsens "De 10 Spir". Sporet er afgørende for den lokale klub Mud´N Race og for Roskilde Mountainbike Klub (RMK) der har sporet som væsentlig træningsfacilitet. Klubberne vurderer at omlægning til NNP vil få negative konsekvenser for deres brug af sporet og for foreningernes arbejde.

Det Hvide Spor er udlagt i et mangeårigt frugtbart samarbejde med Naturstyrelsen og er baseret på tusindvis af timers frivillig sporbyg. Sporet er udlagt efter principper for bæredygtighed og i sporbyggergruppen er der stor fokus på naturværdier og bl.a. undersøges de positive effekter på flora af sporbyg i sektioner med tykke førnelag.

Naturstyrelsen har desværre ikke tællere på sporet men Strava aktivitetstal og heatmap viser at der er stor aktivitet med mange tusinde årlige gennemkørsler. MTB-aktiviteterne fungerer i et tæt samspil med de mange andre friluftaktiviteter i skoven. En sameksistens og balance der er sikret igennem mangeårigt samarbejde i skoven.

Roskilde Cykel Motion har fast gravel-cykling i Bidstrupskovene i vinterhalvåret. Foreningen vurderer at tilstedeværelse af store græssere vil være problematisk for deres aktiviteter.

Arealerne der nævnes som alternativer til friluftslivet er ikke egnede til udlægning af et MTB-spor der tilnærmelsesvist tilsvare Det Hvide Spor. Der er stor afstand til andre attraktive MTB-spor på Sjælland.

Svanninge Bakker

Svanninge Bakker ligger få kilometer fra Faaborg og udgør en uløselig del af byens identitet og er det mest yndede udflugtsmål for byens borgere, skoler, efterskoler foreninger mv. Området udgør en hjørnesteen i Faaborg-Midtfyn Kommunes udviklingsstrategi og målsætningen om udvikling af outdooroplevelser for borgere og turister.

Svanninge Bakker er et af de eneste offentlige skovområder (og langt det største) på Sydfyn og indtager derfor en central rolle for fynboerne som tilgængeligt naturområde for rekreativ udfoldelse. Mere end 300.000 gæster finder vej til bakkerne årligt for en bred vifte af aktiviteter; gåture, cykle, lufte hund, tage på picnic, løbe, lege, stå på ski, meditere, dyrke yoga, ride, kælke, osv.

Svanninge Bakker udgør et højdepunkt for cykling i det sydfynske område med regional cykelrute og de Sydfynske Alpers MTB-netværk. Således registreres 11.000 gennemkørsler på MTB-sporet om året og populariteten som MTB-destination er stigende. MTB-sporene benyttes både til foreningsaktiviteter, af efterskoler og til motionsløb. Dertil kommer et stort antal selvorganiserede rytteres cykelture.

Sydfyns natur- og skovområder er næsten 100 % på private hænder, hvilket i væsentlig grad begrænser mulighederne for friluftaktivitet i området og adgangen til natur. Øst for Svanninge Bakker ligger Svanninge Bjerge – et fondsejet naturområde på mere end 400 hektar.

Forvaltningen af området sigter mod at fremme biodiversitet og vild natur. Væsentlige dele af arealet er hegnede og afgræsses af kreaturer. Rekreativt fokuseres på ”den stille naturoplevelse”, ligesom der arbejdes med sociale indsatser. Afholdelse af organiseret skovidræt, såsom MTB og cykling tillades ikke, og motionsløb kun i begrænset omfang, ligesom fri fladefærdsel ikke er mulig. På en lang række punkter minder driften af Svanninge Bjerge derfor om, hvad der må forventes i en NNP. Den manglende tilgængelighed af naborarealer understreger problematikken ved at begrænse adgangen til det eneste offentligt tilgængelige naturområde i miles omkreds – Svanninge Bakker - når der endda i forvejen findes et større naturområde som nabo, som forvaltes efter samme principper som en NNP. Den største samlede samfundsmæssige værdi må derfor være at bevare Svanninge Bakker med samme rekreative muligheder som i dag.

Der peges i two-pager (”Mulig Naturnationalpark i Svanninge Bakker”) på Sollerup Skov, som muligt alternativt område for udbygning af friluftslivet. Afstanden til Sollerup Skov fra Fåborg er væsentlig større og terrænet er ikke i samme grad egnet til at understøtte attraktive MTB-spor. Man kan også spørge sig selv, om det overhovedet vil være muligt at styre / begrænse den rekreative trafik inklusiv cykling i Svanninge Bakker under en. Det vil i sig selv være svært at omvende lokalbefolkningen til at søge andre steder hen for at udfolde sig rekreativt – her er Svanninge Bakker en for indgroet del af lokalidentiteten.

Økonomisk må der forventes at skulle dækkes væsentlige udgifter til etablering af nye rekreative faciliteter, herunder ridestier, vandrestier og det ni kilometer lange MTB-spor. I relation til sidstnævnte udgør Svanninge Bakker i det nyligt åbnede Sydfynske Alper MTB, som er resultatet af et fire år langt projekt ”Bæredygtig MTB i Svanninge Bakker” og lavet i samarbejde mellem foreninger, Naturstyrelsen, Faaborg-Midtfyn Kommune, Geopark Det Sydfynske Øhav, Øhavsmuseet m.fl..

Der er investeret 1,5 million kroner, plus mere end et årsværk til projektstyring. Omkostningerne er dækket af kommunale midler og en række fonde. Det må formodes, at en evt. nedlæggelse eller væsentlig forringelse af de nyligt åbnede MTB-anlæg, vil afstedkomme krav fra bidragsydere om tilbagebetaling eller kompensation. Det vil nok også være tvivlsomt om de mange frivillige timer, som blev lagt i MTB-projektet kan findes til nye spor-etableringer andetsteds.

Der synes allerede nu at være en god balance mellem benyttelse og beskyttelse. En udpegning vil betyde væsentlig forringelse af mulighederne for befolkningens adgang til naturen, udfoldelse af sundhedsfremmende aktiviteter, turisme- og erhvervsudvikling, foreningslivet og fællesskabsaktivitet.

Svanninge Bakker er således af meget stor lokal betydning som friluftss- og rekreativt område inkl. for cykling og har samtidig stor betydning for hele Fyn. Der findes ingen reelle alternativer til Svanninge Bakker som offentligt tilgængeligt friluftsområde. At opsætte yderligere barrierer for rekreativ udfoldelse i området vil være et stort tab for området og dets beboere.

Søhøjlandet

Her peges på Østerskoven og den vestlige del af Sønderskov til etablering af NNP. Umiddelbart omfatter de nævnte områder ikke officielle MTB-spor, men der foregår omfattende cykling i områderne som gravel-cykling og MTB-cykling langs søerne og til de populære MTB-spor i den østlige ende af Sønderskoven (Danmarks Tag ved Sletten) og sporene i Rye Nørreskov. Flere store og traditionsrige MTB-motionsløb i Silkeborg har ruter der gennemløber Østerskoven og Sønderskov og den skitserede NNP vil skabe en "prop" der vil hindre afvikling af disse velbesøgte arrangementer.

Silkeborg kommune er Danmarks outdoorhovedstad og har en tydelig satsning på gode friluftsfaciliteter til kommunens borgere og til udvikling af outdoor-turisme i området.

Visionsplanen fra 2015 der følges for udvikling af MTB-spor i Søhøjlandet omfatter et fremtidigt spor igennem Østerskoven og Sønderskov, ud til Danmarks Tag og Himmelbjerget. Etablering af den skitserede NNP vil ikke være foreneligt med denne vigtige udbygning og sammenkædning af MTB-sporsystemerne.

Det må i stedet forventes at den omfattende cykling i området efter etablering af en NNP i høj grad vil følge enkelte stærkt befærdede fællesstier langs hegnet. Det vil give en betydelig trængselsproblematik og reducere naturoplevelsen for både de cyklende og øvrige skovgæster. Således anbefales en grundig kortlægning af det samlede friluftsliv på arealerne da væsentlige dele af det eksisterende friluftsliv må forventes at flytte til de tilgrænsende skovområder hvor der i forvejen er stort aktivitetsniveau.

Mols Bjerge

Der gøres opmærksom på at Mols Bjerge er en velbesøgt MTB- og graveldestination pga den flotte natur og det ganske kuperede terræn. En del lokale cyklere her og i weekender med godt vejr er der ofte mange hundrede MTB-ryttere og gravel-ryttere i området. Der er ingen mærkede MTB-ruter, men der er en del ruter i området som tiltrækker mange cyklende på trods af at der cycles på fællesstier og der kan opleves en del trængsel på de mest populære stier. Færdslen går overvejende uden om Molslaboratoriets arealer, mens der er en vis trafik igennem flere af indhegningerne på Naturstyrelsens arealer. Der er ikke eller kun ganske begrænset organiseret træning på arealerne, ingen fast børn og unge-træning, og der afholdes ikke MTB-events. Der er således altovervejende tale om "turcykling" for selvorganiserede voksne. Pga de mange indhegninger med køer er der allerede i dag mange der fravælger at færdes i området. Bekymringerne her går overvejende på om de mere skærpede restriktioner der lægges op til i NNP vil yderligere reducere den reelle adgang til området eller til dele heraf.

DCU henstiller at følgende principper tages i betragtning

- At der ikke etableres NNP eller græsning i øvrigt på naturarealer med stort brugertryk.
- At afstand til friluftsfaciliteter indtænkes som afgørende parameter. DIF's undersøgelse fra 2018 af børn og voksnes idrætsvaner viste at transporttid (uanset transportform) på mere end 15 minutter til en facilitet har stor betydning for brug i dagligdagen – og særligt for børn og unge der skal transportere sig selv. Sikker transport, f.eks. cykelstier og andre egnede transportstier, er ligeledes en væsentlig faktor. Den daglige mulighed for motion har meget stor betydning for folkesundheden. Således er f.eks. fjernere beliggende alternative skove ikke noget reelt alternativ for den vigtige daglige motion.
- At NNP ikke etableres på arealer med eksisterende MTB-spor. Men at hvis der alligevel etableres NNP hvor der i dag er MTB-spor, at Naturstyrelsen så etablerer kompenserende alternative spor af mindst samme attraktion, kvalitet og længde i samme naturområde.
- At der indrettes attraktivt 3-delt stisystem (gående, ridende, cyklende) rundt om NNP-indhegningerne, da de fleste af områderne der peges på har skovgæster der kommer ind fra mange sider
- At skiltning er informativ, dækkende og præcis. Herunder at der informeres om reel risiko og ansvar ved uheld. Ved erstatningssagen efter Helgenæsulykken lagde Naturstyrelsens jurister f.eks. forhold om færdsel blandt okser der ikke fremgår af skiltningen, til grund for afvisning af erstatningspligt.
- At udsatte dyr er forenelige med cykling - som f.eks. hjortevildt eller mindre dyr som f.eks. geder. Bison og elg må betragtes som uforenelige med MTB-cykling i skov. Erfaringer fra Holland med store helårsgræssende dyr viser desuden at ulykker i høj grad er betinget af angreb fra okser. Områder med bison hegnes typisk fra.
- At det gennemtænkes hvilke former for passage – færister, klaplåger osv. – der er hensigtsmæssige at etablere hvor i forhold til at sikre cyklende bedst mulig adgang.
- At aktiviteter – rekreativ cykling og træning af børn, unge og voksne kan fortsætte uhindret, og at motionsløb og eliteløb fortsat kan gennemføres efter aftale som i dag hvor der ikke er oplagte, nærliggende alternativer.

- At spor og nødvendige arbejdsveje fortsat bliver tilgængelige til brug og vedligehold, samt at det er muligt at omlægge sporforløb f.eks. pga. ændret hydrologi eller større stormfaldsområder, samt at Naturstyrelsen budgetterer med øget behov for vedligehold.
- At der kommer grundig og reel lokal borgerinddragelse med deltagelse af lokale cykelforeninger, mountainbikeforeninger, sporbyggerlaug m.fl. i de berørte skove.
- At der gives rimelige og længere frister for indsigelser og høringer.

Afslutningsvist er det vigtigt på vegne af DCU's medlemmer at udtrykke stor frustration med processen. Konsekvenserne af NNP og forløbet af den aktuelle proces er et hårdt slag for mange af de frivillige og berørte foreninger, der er en helt central faktor i det danske samfund. At de frivillige nu skal forsvare de aktiviteter der får danskerne ud at være aktive i naturen og skal bruge store ressourcer på at sætte sig ind i kompleks naturforvaltning, lovgivning, erfaringer fra NNP-lignende områder og meget andet, er tæt på utilgiveligt – og særligt på et tidspunkt hvor kræfterne burde bruges på at få foreningerne samlet og styrket efter en lang nedlukning betinget af pandemien.

Den ensidige og stærkt forcerede proces med nærmest totalt fravær af kortlægning af konsekvenser for friluftslivet - og udsagn fra centralt hold om at faktuelle udfordringer for friluftslivet blot er "myter", har ført til stor frustration og mistillid i de berørte områder.

Det er DCU's anbefaling at man sætter udpegningsprocessen i bero og giver tid og ressourcer til en grundig kortlægning af friluftslivet i de 21 områder. Så vil det stå klart at etablering af NNP i en række af områderne, herunder særligt de 5 områder som DCU peger på til laveste prioritering samt *Søhøjlandet*, vil få vidtrækkende negative konsekvenser for et stort og omfattende eksisterende friluftsliv.

Med venlig hilsen

Henrik Jess Jensen
Formand for Danmarks Cykle Union

Martin Elleberg Petersen
Direktør i Danmarks Cykle Union

Klaus Bach
Formand DCU's Spor og Naturudvalg
e-mail: [bach.klaus\(a\)gmail.com](mailto:bach.klaus@gmail.com)
Mobil: 2854 0535

Uffe Strandby

Fra: Thor Hjarsen <t.hjarsen@wwf.dk>
Sendt: 18. oktober 2021 12:29
Til: Thomas Borup Svendsen; janfrdk@yahoo.dk; humanisme.dk@gmail.com; flemmingtorp@gmail.com; doa@dif.dk; tls@dgi.dk; kis@jaegerne.dk; louise.roum@gmail.com; lars@limabravo.dk; bach.klaus@gmail.com; luiseekberg@gmail.com; mc@dyrenesbeskyttelse.dk; cju@kystognaturturisme.dk; LON@lf.dk; karsten.thomsen7@gmail.com; emmaturkki@gmail.com; ldv@ditlevburke.com; dg@skovforeningen.dk; DOSO-DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation; hs@ddd.dk; hen@sportsfiskerforbundet.dk; praesident@dn.dk
Cc: Uffe Strandby; Signe Nepper Larsen; Mads Jensen
Emne: SV: Naturnationalparker, bruttoliste og naturvandring
Kategorier: Læst

Kære alle

I forlængelse af mødet i fredag fremsendes her WWF's kommentarer til den nye bruttoliste af naturnationalparker:

Allerførst tak for mødet og den nye bruttoliste. Der er flere gode områder med, men det nuværende gennemsnitsareal for alle 21 områder er 1328 ha hvilket må anses for at være i den nedre ende, og der er efterhånden ingen tvivl er om at en politisk målsætning om 15 naturnationalparker på samlet op til 60.000 ha ikke bliver en realitet (<https://www.altinget.dk/miljoe/artikel/regeringen-er-langt-fra-centralt-valgloefte-om-mere-natur>).

Det er efter vores opfattelse en mangelfuld resumering af interessentarbejdsgruppens indstilling i følgebrevet, der blev fremsendt til os den 15.10. Dele af denne gruppe har netop OGSÅ lagt vægt på størrelse jf videnskabelige anbefalinger OG den politiske beslutning og endda i overensstemmelse med NSTs eget følgebrev af 15.10: *"I forhold til den videnskabelige arbejdsgruppe har vi i Naturstyrelsen modtaget tilkendegivelser om at sætte særligt fokus på områdernes størrelse samt heterogenitet"*. Dele af den nye bruttoliste – og fravalget af arealer er efter vores opfattelse ikke i overensstemmelse med hele ideen bag og den politiske hensigt med naturnationalparkerne som Miljøministeriet selv beskriver i sit faktaark i fbm vedtagelsen: *"Naturnationalparkerne skal bidrage til at styrke natur og biodiversitet ved at etablere store sammenhængende naturområder, hvor naturen så vidt muligt får lov til at udvikle sig på naturlige præmisser, og hvor der kan udsættes store græssende dyr."* (mine fremhævninger).

Der er i den seneste bruttoliste sket et tilvalg af områder som er meget små eller netop ikke er heterogene. Fx Horserød Hegn, der nærmest intet lysåbent har og ALDRIG er nævnt af forskergruppen eller interessentgruppen som en mulighed. Her er tilvalget tilsyneladende sket med begrundelsen om lav intensitet af friluftsliv? Dertil er Teglstrup Hegn/Hellebæk Kohave fravalgt uanset der allerede er +200 ha i over 15 år med græsning inkl skovområder, hvor der allerede er mange kulturminde indenfor hegningerne (diger og kanaler). WWF respekterer naturligvis hensynene til kulturarv, men når ministeriet selv anfører "så vidt muligt" i fht naturlige præmisser, så kan og skal hydrologi jo netop kun genoprettes når/hvis det er muligt. At dette ikke er muligt overalt pga kulturarv, betyder ikke at dette område ikke er velegnet og relevant og dermed helt skal ekskluderes. Endelig er der medtaget meget små områder som Hald sø (400 ha), Sydlangeland (317 ha), Ulvshale Skov (297 ha) og det bliver værre: Svanninge Bakker (129 ha), hvilket ligeledes må være i klar strid med hensigten og den politiske beslutning om etablering af "store sammenhængende naturområder" jf ovenstående.

Det fremgår desuden meget klar af bemærkningerne til loven om naturnationalparker, at det er: "... Miljøministeriets vurdering og forventning, at en naturnationalpark efter omstændighederne vil kunne svare til IUCN's kategori II for beskyttede områder (National Park): "Store naturområder, der administreres for beskyttelse af økosystemer og udfoldelse af friluftsliv og aktiviteter, der alle skal have miljømæssige og kulturelle formål". Det bemærkes herved, at bedømmelsen af en nærmere angivet naturnationalpark i forhold til IUCN's kategori II for

beskyttede områder i givet fald vil bero på en konkret vurdering, i hvilken forbindelse bl.a. områdets størrelse vil indgå." (https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L229/som_fremosat.htm).

WWF har gentagne gange efterspurgt denne konkrete IUCN kat. II vurdering af de udvalgte naturnationalparker. Vi er uforstående overfor at det stadig ikke er sket, og heller ikke i fbm med denne nye bruttoliste, uanset det ville være oplagt på de fremsendte "two-pagers". WWF mener det er helt afgørende at denne vurdering indgår i det politiske beslutningsgrundlag, da netop muligheden for opfyldelse af IUCN kat. II indgik i de politiske forhandlinger, og var en ambition, som endda blev indarbejdet i lovens bemærkninger.

WWF skal på denne baggrund venligst anmode Naturstyrelsen snarest oplyse denne gruppe om følgende:

1. Vil de 21 områder på den nye bruttoliste kunne opfylde IUCNs kat. II som det "forventes" af MIM DEP i lovens bemærkninger og som var en del af de politiske hensigter? Er der andre potentielle NNP-områder, som kan opfylde IUCN kat. II, men som ikke fremgår af bruttolisten?
2. Hvad er den biologfaglige vurdering af hvad det betyder for biodiversiteten i de områder forskerne har peget på, IKKE får genopretning af naturlige dynamikker, herunder græsning, ved at blive fravalgt? Og hvilke andre tiltag skal der så gennemføres her for på langt sigt at sikre biodiversiteten jf den videnskabelige rådgivning? Altså en eller form for "konsekvensvurdering" af konsekvensen for biodiversitet i de fravalgte områder ved IKKE at indføre ekstensiv græsning og/eller hydrologisk genopretning i fx skovområder, som lægges urørt om seks år. WWF er konkret bekymret for netop fortsat tilgroning og dermed yderligere tab af varme- og lyskrævende skovarter?

Mange hilsner fra / All the best,

Thor Hjarsen
Lead Conservation Specialist for biodiversity
Conservation biologist, M.Sc.

WWF Verdensnaturfonden / WWF Denmark
Svanevej 12, DK-2400 Copenhagen NW, Denmark
E-mail: t.hjarsen@wwf.dk
Mobile: +45 2212 9360 or +45 4090 4666

Member of IUCN's national committee for Denmark
Member of IUCN's World Commission on Protected Areas (WCPA)
Part of WWF International's delegation to CBD COP15

wwf.dk | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)

Fra: Thomas Borup Svendsen <TBS@nst.dk>

Sendt: 15. oktober 2021 08:37

Til: janfrdk@yahoo.dk; humanisme.dk@gmail.com; Thor Hjarsen <t.hjarsen@wwf.dk>; flemmingtorp@gmail.com; doa@dif.dk; tls@dgi.dk; kis@jaegerne.dk; louise.roum@gmail.com; lars@limabravo.dk; bach.klaus@gmail.com; luiseekberg@gmail.com; mc@dyrenesbeskyttelse.dk; cju@kystognaturturisme.dk; LON@lf.dk; karsten.thomsen7@gmail.com; emmaturkki@gmail.com; ldv@ditlevburke.com; dg@skovforeningen.dk; DOSO-DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation <doso@doso.dk>; hs@ddd.dk; hen@sportsfiskerforbundet.dk; praesident@dn.dk

Cc: Uffe Strandby <ufstr@nst.dk>

Emne: Naturnationalparker, bruttoliste og naturvandringer

[Kære medlemmer af den nationale arbejdsgruppe for interessenter](#)

Hoslagt fremsendes materiale, som I evt. kan orientere jer i inden mødet i eftermiddag. Materialet vil blive overordnet gennemgået på mødet.

Materialet omfatter brev fra Naturstyrelsen om naturnationalparker, oversigtskort over mulige naturnationalparker, overblik over afholdelse af offentlige arrangementer samt 21 two-pagere om de enkelte mulige naturnationalparker.

Venlig hilsen

Thomas Borup Svendsen

Seniorkonsulent/skovrider | Natur

+45 23 20 88 58 | +45 23 20 88 58 | tbs@nst.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet

Naturstyrelsen | Gjøddinggård, Førstballevej 2 | 7183 Randbøl | Tlf. +45 72 54 30 00 | nst@nst.dk | www.naturstyrelsen.dk

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.

For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Uffe Strandby

Fra: Thomas Borup Svendsen
Sendt: 12. november 2021 12:05
Til: Stine Block Mattesen; Line Johannsen Ochelka; Uffe Strandby
Emne: VS: Kommentarer til bruttoliste med 21 forslag til nye naturnationalparker fra Den Danske Dyr lægeforening.

Kategorier: Læst
AppServerName: esdh-nst-pb360
DocumentID: 21/15398-3
DocumentIsArchived: -1

Fra: FKP Formand Helle Slot <hs@ddd.dk>
Sendt: 12. november 2021 06:42
Til: Thomas Borup Svendsen <TBS@nst.dk>
Cc: Anders Rune Bjerrum <ab@ddd.dk>
Emne: Kommentarer til bruttoliste med 21 forslag til nye naturnationalparker fra Den Danske Dyr lægeforening.

Den Danske Dyr lægeforening takker for muligheden for at kommentere på bruttolisten.

Vi ønsker ikke at prioritere områderne, da vi ikke besidder nok detail-kendskab til enkelte områder til at vurdere om de velegnede til helårsgræsning. Vi har noteret os, at alle områder af Naturstyrelsen nu vurderes velegnede til helårsgræsning, dog med visse begrænsninger.

Den Danske Dyr lægeforening havde gerne set, at processen ikke var så presset, således at erfaringer omkring hegning og indsatte dyrehold kunne have været inddraget før man valgte at igangsætte nye Naturnationalparker.

Vi er fortsat bekymrede for om de indsatte dyrs velfærd kan tilgodeses i tilstrækkelig grad. Vi anbefaler i den forbindelse ved nye Naturnationalparker, at dyrevelfærden tilgodeses ved

1. At der ikke søges dispensation for Dyrevelfærdslovens paragraf 3 og paragraf 9 stk 1 og 2.
2. At dyretrykket som udgangspunkt holdes meget lavt.
3. At dyrene har mulighed for at få mineraltilskud.
4. At der indsættes flere forskellige dyrearter
5. At der i områder med meget menneskelig aktivitet, afsættes "stillezoner", hvor dyrene kan opholde sig uden menneskelig indblanding.
6. At der laves specifikke handlingsplaner for dyrevelfærd (proaktivt og reaktivt), idet vi forudser, at det bliver nødvendigt med en meget aktiv regulering af dyrebestanden.
7. At der, som foreslået i forvaltningsplanerne for Naturnationalparker, skabes mulighed for at indsatte dyr kan udtages midlertidigt og fodres i nærliggende indhegninger.

Med venlig hilsen

Helle Slot
Formand for Faggruppe Kvæg og andre produktionsdyr
Den Danske Dyr lægeforening
Kvæg fagdyrlæge, cand. med. vet.

Tlf: +45 2025 4027

Den Danske Dyrlægeforening | www.ddd.dk | +45 3871 0888
Peter Bangs Vej 30 | DK-2000 Frederiksberg

Uffe Strandby

Fra: Michael Carlsen <MC@dyrenesbeskyttelse.dk>
Sendt: 12. november 2021 12:31
Til: Uffe Strandby
Cc: Signe Nepper Larsen; Mads Jensen; Thomas Borup Svendsen
Emne: Kommentarer til bruttolisten

Kategorier: Læst
AppServerName: esdh-nst-pb360
DocumentID: 21/15398-1
DocumentIsArchived: -1

Kære Uffe m.fl.

I dag er vist sidste frist for kommentarer til den endelige bruttoliste.

Jeg har ikke mange kommentarer her fra Dyrenes Beskyttelse, men én ting er sikker: Listen indeholder mange alt for små arealer. Det er virkelig svært ud fra listen at finde 10 naturnationalparker over 1.000 ha. Det kan derfor også undre, at der er klippet nogle af de større arealer ud af listen. Og med løfter om 60.000 ha naturnationalparker i alt, så betyder det vel, at flere end 10 arealer udpeges?

Jeg vil også opfordre til, at den endelige udpegning frem for alt sker på tilstrækkeligt høj fagligt grundlag, så de kommende naturnationalparker vil blive placeret der, hvor de vil have størst effekt på bevarelse af den danske natur og biodiversitet.

Med venlig hilsen / Kind regards

Michael Carlsen
Projektleder, zoolog og Ph.d.

Tel: 33 28 70 14
Email: MC@dyrenesbeskyttelse.dk

Dyrenes Beskyttelse/ Animal Protection Denmark
Buddingevej 308
2860 Søborg
Denmark

Fra: Uffe Strandby

Sendt: 22. september 2021 12:54

Til: 'janfrdk@yahoo.dk'; 'humanisme.dk@gmail.com'; 't.hjarsen@wwf.dk'; 'flemmingtorp@gmail.com'; 'doa@dif.dk'; 'tls@dgi.dk'; 'kis@jaegerne.dk'; 'louise.roum@gmail.com'; 'lars@limabravo.dk'; 'bach.klaus@gmail.com'; 'luiseekberg@gmail.com'; 'mc@dyrenesbeskyttelse.dk'; 'cju@kystognaturturisme.dk'; 'LON@lf.dk'; 'karsten.thomsen7@gmail.com'; 'emmaturkki@gmail.com'; 'ldv@ditlevburke.com'; 'dg@skovforeningen.dk'; DOSO-DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation; 'hs@ddd.dk'; 'lr@sportsfiskerforbundet.dk'; Signe Nepper Larsen; Mads Jensen; Thomas Borup Svendsen

Emne: Input til prioritering af de op til 10 næste naturnationalparker (ONLINE-MØDE)

Hvornår: 15. oktober 2021 14:00-16:30 (UTC+01:00) København, Stockholm, Oslo, Madrid, Paris.

Hvor: Skype-møde

Kære medlemmer i arbejdsgruppen for interessenter,

Som vi nævnte på mødet den 9. september, vil vi gerne inddrage jer i to faser i forbindelse med udvælgelsen af de op til 10 kommende naturnationalparker.

Den 15/9 bad vi jer om, med frist den 28/9, bemærkninger til den foreløbige bruttoliste med de 23 forslag til placeringer af op til ti naturnationalparker og tilhørende vurderinger.

På et online møde den 15/10 er formålet at introducere jer til områderne på den endelige bruttoliste, som bliver udgangspunktet for udvælgelsen af de næste op til 10 naturnationalparker, og hvor der vil blive afholdt naturvandring i uge 44 og 45. Efter mødet vil I have en frist frem til den 12/11 for skriftlige tilbagemeldinger.